

Виконавчий комітет Стрийської міської рада повідомляє про оприлюднення проекту генерального плану з планом зонування території м. Стрий та звіту про стратегічну екологічну оцінку.

З 28 березня по 02 травня 2022 року триватиме громадське обговорення щодо врахування громадських інтересів під час розроблення вказаного генерального плану.

Підстава для розроблення: рішення сесії Стрийської міської ради №254 від 23.12.2016р.

Замовник генерального плану: виконавчий комітет Стрийської міської ради.

Розробник проекту: ДП ДПІМ "Містопроект".

Із проектами містобудівної документації та звіту про СЕО можна ознайомитись в приміщенні Стрийської міської ради з 28 березня по 02 травня 2022 року пн-пт з 10.00 по 16.00 за адресою: Львівська область, м. Стрий, вул. Шевченка, 71 та на вебсайті www.stryi-rada.gov.ua. Контактна особа: Телішевський О.С. (начальник управління містобудування та архітектури виконавчого комітету Стрийської міської ради), arch.stryimvk@ukr.net.

Громадські слухання відбудуться 02 травня 2022 року за адресою: м. Стрий, вул. Шевченка, 71 об 11.00 год (каб. №38).

Письмові зауваження та пропозиції до проекту генплану можна подавати до 02 травня 2022 року включно до загального відділу виконавчого комітету Стрийської міської ради (каб. №19) за адресою: м. Стрий, вул. Т.Шевченка, 71, на електронну пошту – stryimvk@ukr.net. Пропозиції та зауваження громадськості мають бути обґрунтовані, а також містити посилання на положення відповідних законодавчих та інших нормативно-правових актів, державних стандартів, норм і правил.

Пропозиції громадськості до звіту про СЕО подаються у письмовій формі до загального відділу виконавчого комітету Стрийської міської ради (каб. №19) за адресою: м. Стрий, вул. Т.Шевченка, 71 у вказаний строк.

Пропозиції та зауваження, подані після встановленого строку, не розглядаються".

МІСЬКВИКОНКОМ

ЗВІТ
про стратегічну екологічну оцінку
генерального плану
м. Стрий Львівської області

ЗМІСТ

Вступ

- 1.Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування
- 2.Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення
- 3.Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу
- 4.Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом
- 5.Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування
- 6.Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування
- 8.Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення
- 10.Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)
11. Резюме нетехнічного характеру інформації

ВСТУП

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» основними принципами охорони навколишнього природного середовища є:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;
- гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;
- запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища, використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій;
- збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- науково обгрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- обов'язковість оцінки впливу на довкілля;
- гласність і демократизм при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;
- науково обгрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище;
- безоплатність загального та платність спеціального використання природних ресурсів для господарської діяльності;
- компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;
- вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;
- поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;
- вирішення проблем охорони навколишнього природного середовища на основі широкого міждержавного співробітництва;
- встановлення екологічного податку, рентної плати за спеціальне використання води, рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, рентної плати за користування надрами відповідно до Податкового кодексу України;
- врахування результатів стратегічної екологічної оцінки.

Саме стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків у процесі стратегічного планування.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року та встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі документи державного планування повинні проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обгрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

01.01.2020 року відбулося введення в дію Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», згідно якого метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

Стрийська міська рада проводить стратегічну екологічну оцінку генерального плану м. Стрий Львівської області.

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки проєкту генерального плану м. Стрий Львівської області Стрийська міська рада керувалась Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування».

Також Стрийською міською радою було подано до органів консультування заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та належним чином її оприлюднено. При підготовці даного звіту враховано пропозиції Департаменту екології та природних ресурсів ЛОДА (лист № 31-23/0/20 від 03.01.2020 року). Інших звернень, зауважень та пропозицій від органів консультування та/чи громадськості не надходило.

У даному звіті використано дані Головного управління статистики у Львівській області, ТзОВ «Компанія «Центр ЛТД» та матеріали з відкритих джерел.

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» генеральний план населеного пункту є одночасно видом містобудівної документації на місцевому рівні та документацією із землеустрою і призначений для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту. Строк дії генерального плану населеного пункту не обмежується.

У разі якщо територія територіальної громади не обмежується територією одного населеного пункту, генеральні плани населених пунктів у межах такої громади розробляються у складі комплексного плану або включаються до нього як складові. Положення генеральних планів таких населених пунктів мають узгоджуватися з іншими положеннями комплексного плану. Генеральні плани населених пунктів, включення до складу комплексного плану або необхідність розроблення яких не встановлена рішенням про затвердження комплексного плану, не розробляються. Планувальні рішення генеральних планів таких населених пунктів включаються до складу комплексного плану.

Обов'язковою складовою генерального плану населеного пункту є план зонування території цього населеного пункту.

Генеральний план населеного пункту розробляється та затверджується в інтересах відповідної територіальної громади з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Генеральні плани населених пунктів можуть поєднуватися з детальними планами всієї території населених пунктів або її частин.

Для населених пунктів, внесених до Списку історичних населених місць України, у межах визначених історичних ареалів у складі генерального плану населеного пункту визначаються режими регулювання забудови та розробляється історико-архітектурний опорний план, в якому зазначається інформація про об'єкти культурної спадщини та зони їх охорони.

До складу генерального плану населеного пункту обов'язково включаються планувальні рішення детальних планів територій (у тому числі формування земельних ділянок), на яких планується розміщення: за рахунок державного або місцевого бюджету: об'єктів соціальної інфраструктури (освіти, охорони здоров'я, культури, житлово-комунального господарства); об'єктів, передбачених Генеральною схемою планування території України та схемою планування області; об'єктів, для розташування яких відповідно до закону може здійснюватися примусове відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності (якщо розташування таких об'єктів передбачено генеральним планом населеного пункту); інших об'єктів, визначених замовником у завданні на проєктування. Після затвердження генерального плану населеного пункту відомості про такі земельні ділянки підлягають внесенню до Державного земельного кадастру.

Проєктні рішення генерального плану населеного пункту повинні включати межі та правові режими всіх режимоутворюючих об'єктів та всіх обмежень у використанні земель (у тому числі обмежень у використанні земель у сфері забудови), встановлених до або під час розроблення проєкту генерального плану (у тому числі межі та правові режими територій і об'єктів природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісгосподарського призначення, земель водного фонду, прибережних захисних смуг, водоохоронних зон, пляжних зон, інших охоронних зон, зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон і зон особливого режиму використання земель).

Зміни до генерального плану населеного пункту можуть вноситися за результатами містобудівного моніторингу не частіше одного разу на рік.

Доступ до матеріалів генерального плану населеного пункту, крім інформації, яка відповідно до закону становить державну таємницю або належить до інформації з обмеженим доступом, не може обмежуватися. Загальна доступність матеріалів генерального плану населеного пункту забезпечується відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення, у тому числі у формі відкритих даних, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних, на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері будівництва, містобудування та архітектури, веб-сайті відповідного органу місцевого самоврядування, внесення відповідних даних до Державного земельного кадастру та містобудівного кадастру.

Генеральні плани міст підлягають обов'язковій експертизі містобудівної документації.

Генеральні плани населених пунктів підлягають стратегічній екологічній оцінці.

Генеральний план м. Стрий Львівської області - одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та землевпорядна документація, що визначає принципові вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту.

Генеральний план м. Стрий Львівської області розроблено згідно рішення Стрийської міської ради №363 від 07.06.2017 року.

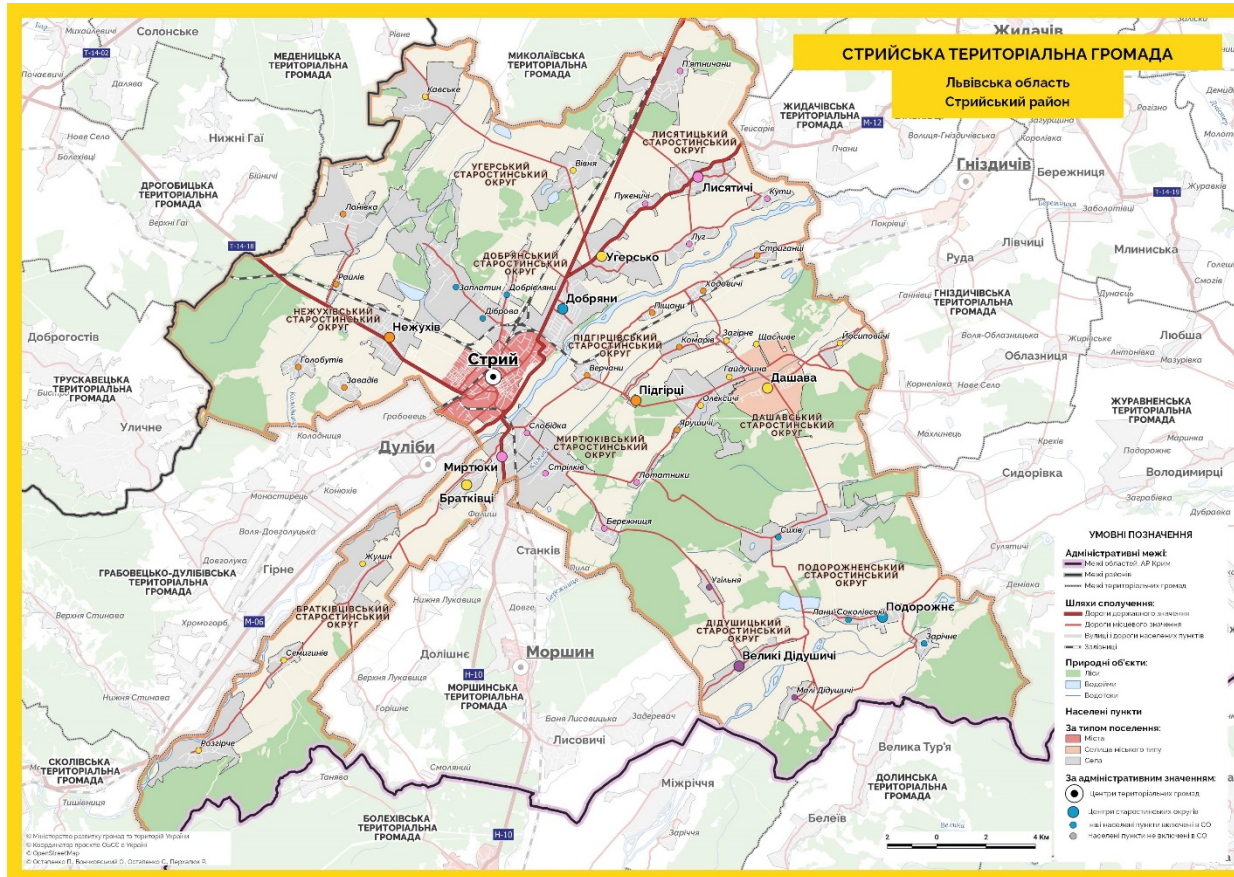
Документ державного планування розроблений згідно чинного законодавства України: Земельного Кодексу України, Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Державних будівельних норм та санітарних правил, зокрема:

- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій»;
- ДБН В.2.3-5-2001 «Вулиці та дороги населених пунктів»;
- ДБНБ.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»;
- ДСП -173 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».

Розроблення генерального плану відповідає Стратегії розвитку Стрийської міської територіальної громади на період до 2027 року.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення

Місто Стрий - районний центр у Львівській області, адміністративний центр Стрийського району та Стрийської міської ТГ.

Місто Стрий – одне з найдавніших західноукраїнських міст, промислово-аграрний осередок, один із головних та найбільших транспортних вузлів Західної України, важливий економічний та культурний центр Львівської області.

Місто розташоване на лівому березі річки Стрий. Населення міста - близько 60 тис. осіб, площа - понад 16 км². Перша згадка про місто датується 1385 роком.

Місто є центром Стрийської агломерації, яка разом із Дрогобицькою агломерацією утворює Дрогобицько-Стрийську міську територію.

Клімат району. Клімат району розміщення м. Стрий - помірно-континентальний, з м'якою зимою, тривалою вологою весною, нежарким дощовим літом і теплою, порівняно сухою осінню. Для цієї зони характерні низький атмосферний тиск і висока вологість повітря. Переважаючими для території є атлантичні повітряні маси, які сумісно з впливом метеорологічних факторів викликають часті, іноді зливові дощі, швидко зміну погоди та обумовлюють нестійкий сніговий покрив (передкарпатський клімат – вдень температура зовнішнього повітря піднімається до максимальних показників, а вночі різко опускається до мінімальних). Атмосферна циркуляція зумовлена надходженням протягом року циклонів та антициклонів. Вітри переважають західних, північно-західних і південно-західних напрямків.

На території опрацювання в середньому налічується на рік всього 50 сонячних днів, 150 хмарних і 165 днів із перемінною хмарністю.

Радіаційний баланс земної поверхні у цілому за рік достатній і становить 49 ккал/см², тільки листопад, грудень, січень і лютий мають від'ємний показник радіаційного балансу. Усього за рік випаровується 560 мм вологи, на що витрачається понад 30 ккал/см².

Середньорічна температура повітря дорівнює +5,2 °С-8,0 °С. Найвища середня температура липня +18,0 °С, в окремі дні температура доходить до +37 °С. Зима порівняно тепла, з частими відлигами, середня температура січня 4 °С, але в окремі роки бувають морози і поза 30 °С.

Гідрологічна мережа. Основна водна артерія Стрийщини - річка Стрий, права притока Дністра (басейн Чорного моря).

Головна річка району Стрий бере початок в Українських Карпатах, між північно-західними схилами г. Явірник, що на Верховинському Вододільному хребті, та південно-східною частиною хребта Бердо. Тече спочатку на захід, далі — на північ, північний схід, схід та південний схід, у середній та нижній течії — переважно на північний схід, у пригирловій ділянці — на схід. Впадає у Дністер за 10 км на схід від Жидачева.

Довжина річки - 232 км, площа басейну 3060 км². Похил річки - 3,2 м/км. Річище дуже звивисте, часто розгалужене, на кам'янистих ділянках порожисте. Ширина річища до 30 м у верхній течії і до 150 м у пониззі. Середня глибина 0,5-1 м, максимальна - 2,5-2,8 м. Швидкість течії 0,1-2,0 м/с. У Карпатах річка має гірський характер і вузьку долину, по берегах ростуть хвойні та мішані ліси; у Передкарпатті річка носить частково рівнинний характер. Заплава в середній і нижній течії двобічна, у пониззі подекуди заболочена. Живлення дощове та снігове. Для річки характерні весняна повінь та літньо-осінні паводки (іноді взимку).

Притоки річки Стрий – Опір, Сможанка, Гуснянка, Либохора, Гнила Ропи, Завадка, Яблунька, Ясінка, Східничанка, Рибник, Крушельниця, Велика Річка, Стинавка, Жижава, Тейсарівка. Для річок району характерне мішане живлення і нестійкість водного режиму. Весною і в період літніх дощових повеней рівень води в річках підвищується на 2-3 м і більше. Стік весняного водопілля та літніх дощових паводків складає 40-50%, а осіння і зимова межені – 14-15% річкового стоку.

Стрийське родовище підземних вод забезпечує водопостачання міст Львів, Дрогобич, Стрий, Стебник; курортів – Моршин і Трускавець. За складом води Стрийського водозабору є гідрокарбонатно-сульфатні кальцієво-натрієві з мінералізацією 0,3-0,7 мг/дм³. Якісні характеристики вод згідно з умістом макрокомпонентів відповідають нормам щодо їх використання як води питної водопровідної. Лише в дуже рідкісних випадках спостерігається перевищення ГДК за вмістом сульфатів. Умісти досліджуваних мікроелементів (заліза загального, нітритів, нітратів і фтору) також не перевищують встановлених норм щодо їх використання для питного водоспоживання. У рідкісних випадках спостерігається перевищення норм по залізу загальному (*Тут і надалі – за О. Перхач, М. Гамоняк*).

Існує два основні антропогенні джерела забруднення річок (в т. ч. річки Стрий) у межах населених пунктів: комунальні стоки і побутове сміття. Комунальні стоки – це стічні води населених пунктів. До них входять: фекальні води, шкідливі з'єднання від використання хімічних речовин в побуті(пральний порошок, гелі, шампунь тощо), хвороботворні мікроби і

віруси, а також яйця гельмінтів, що робить їх небезпечними для здоров'я людини і живих організмів цієї місцевості. Господарсько-побутові стоки призводять до біологічного забруднення води, яке може викликати інфекційні захворювання в людей. Якщо забруднена вода змішується з водопровідною водою, це може завдати непоправної шкоди організму людини. Не менш серйозною проблемою малих річок є і неконтрольований вивіз гравію, що негативно впливає на екологічний стан довкілля: спричиняє викривлення русел, створюються умови для поширення водної ерозії ґрунтів, порушується природний баланс у басейнах рік, внаслідок чого вода забирає береги, підтоплюються населені пункти. Залишаються загрозовими обсяги змиву хімічних добрив, що застосовуються в сільському господарстві на прилеглих територіях. Проте найбільш гостру проблему в басейні створюють скиди неочищених стічних вод. Останнім часом людське недбальство призвело до того, що прибережні зони річок заповнили побутові відходи та пластик. Від подібного лиха потерпають і річки, в руслах яких виникають цілі сміттєві затори (ЕКОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА МАЛИХ РІЧОК ПЕРЕДКАРПАТТЯ. Шифр ЕХМРП).

Основною діяльністю КП «Стрийводоканал» є забезпечення питним водопостачанням та відведенням господарсько-побутових стоків населення м.Стрий, його інфраструктури та промисловості, також підприємство проводить підготовку води до стандарту «Вода питна» для м.Моршин. Виробнича потужність підприємства становить 25 тис.куб. м води на добу та 25 тис.куб. м прийнятих стоків на добу. У зв'язку зі спадом промислового виробництва в м.Стрий (як в цілому по Україні) на

даний момент виробничі потужності завантажені на 50% від запроєктованих. Братківський водозабір (26 артезіанських свердловин) розташований на території Братківської та Жулинської сільських рад Стрийського району. З водозабору вода подається в резервуари насосної станції II підйому виробничою потужністю 25 тис.куб.м за добу, де проходить очистку, після якої подається по двох водогоних Д 600 мм на м. Стрий та одним водогоном Д200 мм на м. Моршин. Загальна довжина трубопроводів у системі водопостачання складає 250 км., у системі каналізування 97 км. Каналізаційні очисні споруди механічного та повного біологічного очищення каналізаційних стоків виробничою потужністю 25 тис.куб.м за добу розташовані на території Добрянської сільської ради. Комунальне підприємство «Стрийводоканал» одним із перших у західному регіоні 1 липня 2004 р. перейшло на цілодобове водопостачання, в 2008 р. проведено автоматизацію водозабору за допомогою модемного GPRS зв'язку. На даний момент на підприємстві проводиться: Реконструкція каналізаційних очисних споруд, впроваджуються новітні технології автоматизації та диспетчеризації об'єктів підприємства за допомогою модемного GPRS зв'язку, в 2009 р. відмовилися від очистки питної води стиснутим хлором та впровадили технологію очистки води гіпохлоритом натрію (<http://stryivodokanal.com.ua>).

Продовжує мати місце високий відсоток проб питної води з централізованих систем водопостачання, що не відповідають вимогам Держстандарту. Ситуація, що склалася навколо якості питної води у системі децентралізованого водопостачання ще складніша. До 30% досліджених проб питної води з джерел децентралізованого водопостачання не відповідає санітарним нормам за санітарно-хімічними показниками й до 20% - за бактеріологічними. Таке становище може призвести до зростання як інфекційної, так і не інфекційної захворюваності населення. Проблеми щодо забезпечення питною водою населення є однією з причин соціальної напруженості в окремих населених пунктах та регіонах (*Г.Гринчишин*).

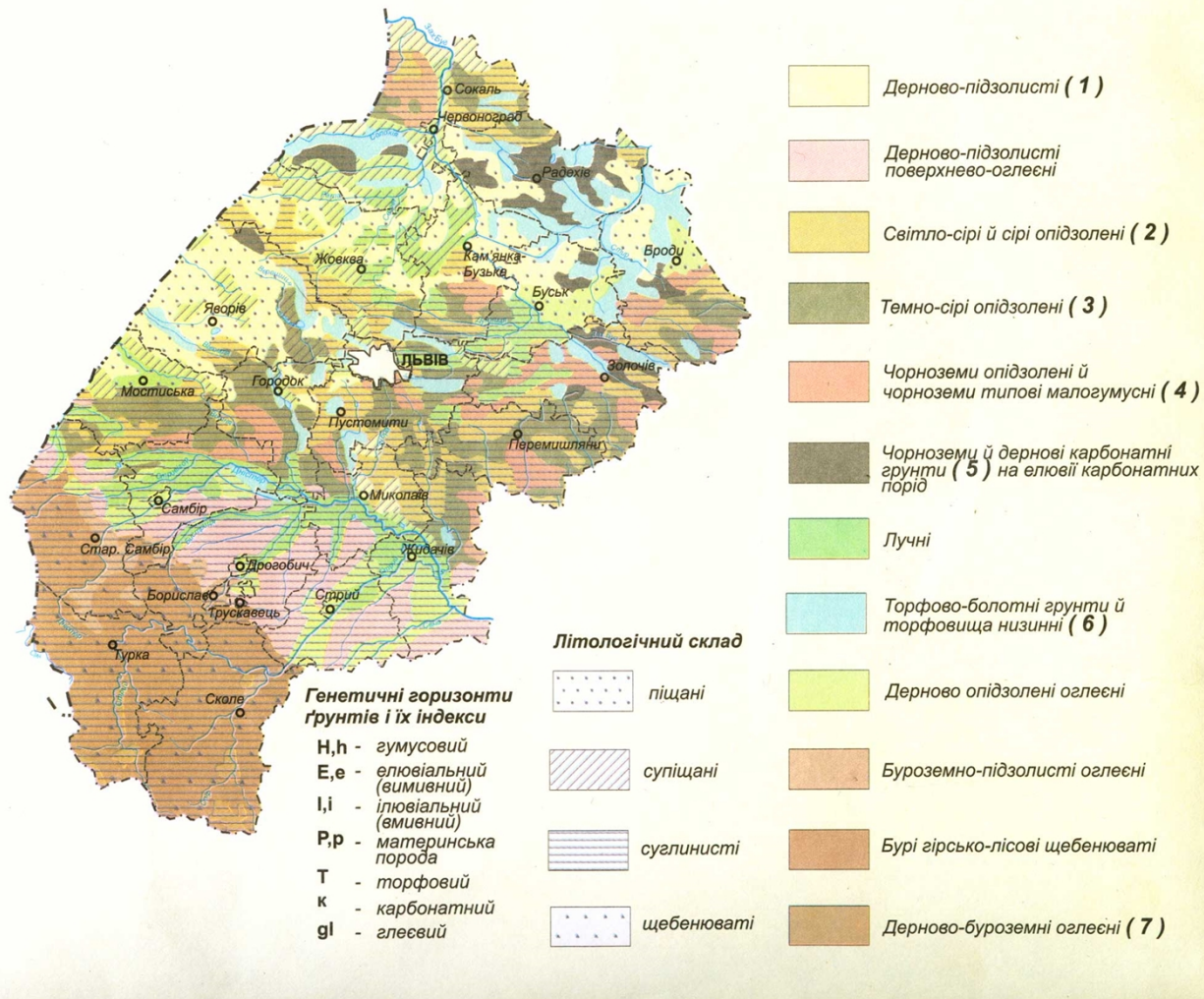
Геоморфологія та ґрунти. Згідно карти фізико-географічного районування Українських Карпат Національного атласу України в межах Стрийської МТГ поширені такі видиландшафтів як низькотерасові слабодреновані височини з дерновопідзолистими поверхнево-оглеєними, дерновими, лучними і болотяними ґрунтами.

Територія Стрийської громади належить до групи передкарпатських ландшафтів. Передкарпатські, передгірно-рівнинні ландшафти з переважанням схилувих (делювіальних) і річкових (алювіальних) відкладів сформувалися в межах передгірського тектонічного прогину. У рельєфі це височина зі значними амплітудами висот. Зовнішній край долинно-терасовий. З наближенням до гірмежі річчя вододіли стають вищими (400-600 м), сильно розчленовуються великими річками та потоками.

Згідно схеми геоморфологічного районування Львівської області територія міста входить до складу району передгірних горбисто-хвилястих та східчастих денудаційно-флювіальних рівнин – розчленовані долинами середні і високі тераси рік Передкарпаття з фрагментами різновисоких розчленованих денудаційних рівнин.

За геологічним складом територія належить до нерозчленованих відкладів. Для нього характерними є глини, алевроліти, пісковики, конгломерати і солі Внутрішньої зони Передкарпатського прогину. В геологічній будові населеного пункту беруть участь відклади неогенової і четвертинної систем.

Землі, що використовуються під сільське господарство (луки, рілля) виникли на місці соснових і широколистяно – соснових лісів.

Дрогобицький природно-сільськогосподарський район (ПСГР-9) розташований в південній частині області в межах Передкарпаття. Район включає землі більшої частини Дрогобицького, Стрийського та землі окремих сільських рад колишніх Жидачівського і Старосамбірського адміністративних районів.

Загальна площа Дрогобицького району становить 266,8 тис. га, із них рілля - 75,1 тис. га, багаторічні насадження - 0,4 тис. га, сіножаті - 8,9 тис. га, пасовища - 14,5 тис. га.

Район включає два основні типи передкарпатських ландшафтів: Дрогобицький та Стрийський.

Дрогобицький ландшафт займає Дрогобицьку височину. Найбільш типовими є місцевості високих розчленованих терас, що пов'язано з ріками басейну р. Дністер. Окремі блоки характеризуються хвилясто-улоговинною морфоскульптурою.

Улоговини доволі широкі, а підняття між ними плоскоувалісті. В районі поширені змішані ліси з бука, граба, дуба, явора, клена, ялини і ялиці. Грунтовий покрив одноманітний, представлений дерново-підзолистими та підзолисто-дерновими поверхнево-оглеєними ґрунтами, а в долинах головних рік - дерновими глибокими глейовими ґрунтами.

У Стрийському ландшафті, на відміну від Дрогобицького, долинні комплекси переважають над височинами. Доволі широкі плоскі поверхні терас річок Стрий, Свіча та Колодниця не надають передгірного характеру території і лише повсюдна присутність гірського алювію та делювію підтверджує близькість до гір.

Структура ґрунтового покриття сільськогосподарських угідь району представлена наступними агровиробничими групами ґрунтів: дерново-середньо- та сильнопідзолисті поверхнево-оглеєні суглинкові ґрунти; дерновосередньо- та сильнопідзолисті поверхнево-оглеєні супіщані та суглинкові ґрунти; лучні ґрунти; дернові опідзолені поверхнево-оглеєні ґрунти; дернові суглинкові ґрунти; лучно-болотні та торфувато-болотні; торфовища середньоглибокі та глибокі неосушені та осушені.

Сільськогосподарські угіддя району мають такі середньозважені показники бонітету ґрунтів: рілля – 17, багаторічні насадження – 13, сіножаті – 15, пасовища - 15 балів.

Для Дрогобицького природно-сільськогосподарського району характерна незначна площа особливо цінних ґрунтів, що складає лише 0,19% від ріллі області і 2,39% від площі ріллі району. Серед цінних тут переважають підзолисто-дернові ґрунти

легко- і середньосуглинкові, які займають до 70% всіх особливо цінних ґрунтів. Серед інших цінних ґрунтів слід відмітити дерново-підзолисті поверхнево-оглеєні легкосуглинкові та торфовища середньоглибокі та глибокі осушені. Бонітетна оцінка цих ґрунтів досить низька і складає лише 22 бали, при бонітетній оцінці всієї ріллі району 17 балів.

Ґрунтовий покрив міста Стрийсформувався на слабоводопроникних суглинках, які разом із збільшеною кількістю опадів (більше 700 мм, сприяють поверхневому перезволоженню), а також площинній та лінійній ерозії.

Флора і фауна. Територія опрацювання входить до групи передкарпатських ландшафтів, які характеризуються як передгірно-рівнинні, з переважанням схилових (делювіальних) і річкових (алювіальних) відкладів. Існування тут такого ландшафту створює передумови для формування типової флори та фауни. Загалом на поширення ботанічних та екологічних груп рослин впливають едафічні та гідрологічні фактори. На зволжених та заболочених територіях, що прилягають до річкових долин, формуються гігрофіти, а на нормальних, оптимальних за едафічно-гідрологічними показниками – мезофіти.

Згідно зоогеографічного районування дана територія знаходиться в Східноєвропейському окрузі Передгірно – Подільсько – Волинського відділення, для якого характерні широколистяно-соснові і сосново-ялицеві ліси.

Видовий склад представників тваринного світу в межах Львівської області поки-що досить різноманітний, бо для цього існують природні передумови і господарське сприяння. Разом з цим зберігається загальна тенденція до скорочення популяцій, їх вимушеної міграції або зникнення через надмірні природоперетворювальні діяння: масове осушення заболочених територій, інтенсивні лісорозробки, будівництво гребель та ставів, хімізацію сільського господарства, застосування швидкохідної техніки для сінокосіння, оранки, оприскування і т.д.

Хоч живі організми тваринного світу дуже мобільні і, на відміну від рослин, не прикріплені до певного місця, просторове поширення їх має обмеження, що виявляється через зміну загальної чисельності представників виду (популяції), скупченість проживання і зустрічність (За Шаблій О.І., Муха Б.П., Гурин А.В., Зінкевич М.В.).

За геоботанічним районуванням територія Львівської області поділена між трьома геоботанічними провінціями Європейської широколистяної області. Територія опрацювання відноситься до Центральноєвропейської провінції (у межах України — її Східнокарпатська гірська підпровінція) з Турківсько-Старосамбірським районом буково-ялицевих лісів; Бориньсько-Славським — смерековоялицево-букових лісів (цей район охоплює Верхньодністровські і Сколівські Бескиди); Добромильським — дубово-ялицевих, ялицевобукових і дубових лісів; Меденицьким — дубових лісів, боліт і лук; Дрогобицько-Стрийським — дубових лісів, річководолинної рослинності й лук, у якій маємо Турківський, Старосамбірський, Сколівський, Дрогобицький, Самбірський, Мостиський, Стрийський, Жидачівський і Миколаївський адміністративні райони. Разом із великим флористичним багатством Центральноєвропейської провінції, зокрема ендемічними, реліктовими й погранично-ареальними центральноєвропейськими видами, виявлені значні втрати флори. Вже говорилося про зникнення на цій території видів *Lycopodium complanatum*, *L. issleri*, *Selaginella helvetica*, рідко трапляються тут *Pinguicula alpina*, *P. bicolor*, залишилися поодинокі оселища *Botrychium lunaria*, *Taxus baccata*, *Syringa josikaea*, *Arnica montana*, очевидно, вже зник *Juncus bulbosus*. Серед загрожених видів згадаємо *Gentiana laciniata*, *Colchicum autumnale*, *Atropa belladonna* й багато видів орхідних. Під особливою загрозою у цій провінції опинилися декоративні ранньоквітучі види — *Crocus heuffelianus*, *Fritillaria meleagris*, *Leucojum vernum*, *Scilla bifolia*, що їх зривають для букетів і продажу (За К. Малиновським).

ЗООГЕОГРАФІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ
Палеарктична область
Бореально-Європейсько-Сибірська підобласть
Європейсько-Західносибірська лісова провінція

Центрально-Європейський округ	Східноєвропейський округ
Карпатський район	Район мішаного, листяного лісу і лісостепу
Гірсько-лісова ділянка	Ділянка східноєвропейського мішаного лістяного лісу і лісостепу
К-1 Підлітняк ялицево-буковий, темношпильково-букового і темношпилькового лісу	Підлітняк Західного Полісся
К-2 Полонинська ділянка	МП Відділення Мало-го Полісся
	ЛС-1 Розтоцьке відділення
	ЛС-2 Передаріно-Подільсько-Волнське відділення

Тваринний світ

Межі
— провінцій та округів
- - - ділянок

НАСЕЛЕННЯ ТВАРИН
найчисельніші і найхарактерніші види
(подаються в порядку зменшення чисельності)

К-1 Ялицево-буковий, темношпильково-буковий і темношпильковий ліси. **Ссавці:** жовтогорла миша, руда полівека, зв. бурозубка, зв. їжак, заць-русак, білка, соня-воночок, горішчикова соня, лісова куняця, лисиця, борсук, зв. тхір, козуля, дика свиня, блазородний олень, вовк, лісовий кіт, рись, ведмідь; **птахи:** зяблик, москвова, малинка, жовтогоровий кролик, зв. лікоричник, лісова тлинка, зриваний дрізд, сіноур, чубата синиця, горішок; **земноводні і плазуни:** трав'яна жаба, карпатський тритон, жовточерева кумка, живородна ящірка, сіра рогуха, ламка веретінниця, зв. вуж, плямиста саламандра.

К-2 Ялинові ліси в поєднанні з гірсько-сосновими стланиками. **Ссавці:** руда полівека, зв. бурозубка, заць-русак, білка, горішчикова соня, лісова куняця, борсук, лисиця, козуля, дика свиня, блазородний олень, вовк, лісовий кіт, рись, ведмідь; **птахи:** жовтогоровий кролик, зяблик, москвова, лісовий щеврик, чубата синиця, тріпаллий дятел, ялиновий шижар, бурозолова гайка, влугар, тетерева; **земноводні і плазуни:** живородна ящірка, карпатський тритон, трав'яна жаба, плямиста саламандра, альпійський тритон.

МП Соснові ліси. **Ссавці:** лісова полівека, зв. бурозубка, підземна полівека, жовтогорла миша, польова миша, білка, лисиця, зв. тхір, борсук, козуля, лось; **птахи:** зяблик, москвова, лісовий щеврик, жовтогоровий кролик, жовтогоровий вівчарик, чубата синиця, лісовий жайворонок, строката мухоловка, сіра мухоловка; **земноводні і плазуни:** сіра рогуха, прудка ящірка, трав'яна жаба, ламка веретінниця.

ЛС-1 Букові ліси. **Ссавці:** жовтогорла миша, лісова полівека, зв. бурозубка, горішчикова соня, соня-воночок, лісова миша, білка, зв. їжак, лісова куняця, заць-русак, лисиця, борсук, дика свиня, козуля, блазородний олень; **птахи:** зяблик, малинка, поєзик, мухоловка-білошійка, костаровиз, чорний дрізд, велика синиця, блакитна синиця, мала мухоловка, лісовий дятел, лісовий щеврик, сивий дятел, шпак, синиця, припутень, короткопаллий підкоричник, довгохвоста сова; **земноводні і плазуни:** трав'яна жаба, червоночерева кумка, сіра рогуха, живородна ящірка, зв. вуж, плямиста саламандра.

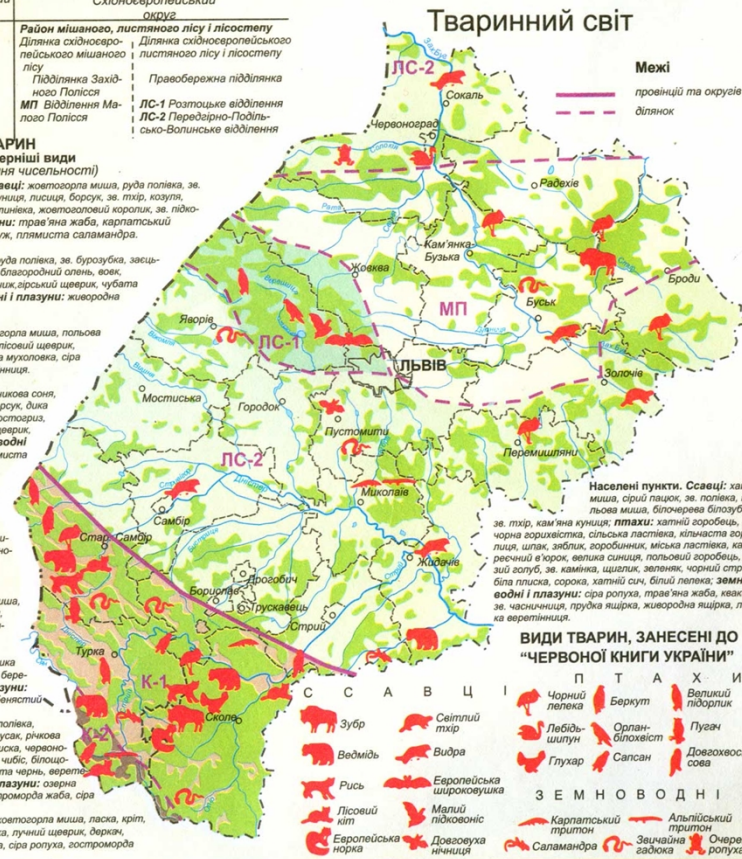
ЛС-2 Широколистяно-соснові і сосново-ялицеві ліси. **Ссавці:** жовтогорла миша, лісова полівека, зв. бурозубка, горішчикова соня, лісова миша, соня-воночок, зв. їжак, білка, лісова куняця, лисиця, зв. тхір, борсук, дика свиня, козуля, блазородний олень; **птахи:** зяблик, малинка, москвова, поєзик, жовтогоровий вівчарик, жовтогоровий кролик, лісова тлинка, великий дятел, чубата синиця, короткопаллий підкоричник, чорноглова кропив'янка, сіноур, орбібок, чиж, бурозолова гайка; **земноводні і плазуни:** трав'яна жаба, червоночерева кумка, квакша, сіра рогуха, зв. вуж.

Рівнинні райони (МП + ЛС-1 + ЛС-2).
Червоноводувобові ліси. **Ссавці:** жовтогорла миша, лісова полівека, зв. бурозубка, лісова миша, горішчикова соня, соня-воночок, зв. їжак, білка, лісова куняця, зв. тхір, лисиця, борсук, дика свиня, козуля, блазородний олень; **птахи:** зяблик, малинка, чорноголова кропив'янка, блакитна синиця, вівчарик-ковалик, поєзик, степовий дрізд, чорний дрізд, костаровиз, шпак, припутень, зв. корілиця; **земноводні і плазуни:** трав'яна жаба, квакша, сіра рогуха, зв. вуж.

Вількові ліси. **Ссавці:** лісова полівека, жовтогорла миша, горішчикова соня, водяна полівека, дика свиня, козуля, лось; **птахи:** зяблик, малинка, садова кропив'янка, вівчарик-ковалик, поєзик, берестянка, східний солов'як, річкова кобилочка, вівка, вальдшнеп, чорниця; **земноводні і плазуни:** озерна жаба, червоночерева кумка, квакша, трав'яна жаба, сталевова жаба, зв. тритон, зривантний тритон, зв. вуж.

Рибогосподарські водойми, водосховища і водотоки та їх узбережжя. **Ссавці:** зв. полівека, польова миша, зв. бурозубка, руда полівека, водяна полівека, кріт, ондатра, горностай, заць-русак, річкова вівка, бобр; **птахи:** зв. мартин, фроздовідна очеретянка, борсучок, очеретяна вівка, лиска, чорноголова чернь, кракв'я, великий норець, трітаник, бувайчик, бурый, кобилочка, водяна курочка, чибіс, білошій-крячок, чорний крячок, чорношій норець, сірошій норець, болотний пугач, бекас, чубата чернь, веретіник, погонич, ледві-шпуг, чирок-трісхун, річковий крячок, малий норець; **земноводні і плазуни:** озерна жаба, зв. тритон, зривантний тритон, сталевова жаба, зелена рогуха, трав'яна жаба, астроморда жаба, сіра рогуха, зв. вуж, болотна черепаха, водний вуж.

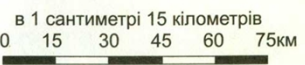
Луки і сільськогосподарські угіддя. **Ссавці:** зв. полівека, польова миша, лісова полівека, жовтогорла миша, ласка, кріт, зв. їжак, горностай, заць-русак; **птахи:** польовий жайворонок, лучний щеврик, беріан, бекас, погонич, сіра куріпка, чибіс; **земноводні і плазуни:** трав'яна жаба, живородна ящірка, сіра рогуха, гостроморда жаба, зв. вуж, ламка веретінниця.

Населені пункти. **Ссавці:** хатня миша, сірий пацюк, зв. полівека, польова миша, білочерева білозубка, зв. тхір, кам'яна куняця; **птахи:** хатній горобець, чорна воронька, сільська ластівка, кльчиста воронька, шпак, зяблик, горобинчик, міська ластівка, канцелярський вівчар, велика синиця, польовий горобець, сивий голуб, зв. камінь, шпак, зеленяк, чорний стриж, біла плиска, сойка, хатній сич, білий лелека; **земноводні і плазуни:** сіра рогуха, трав'яна жаба, квакша, зв. часничниця, прудка ящірка, живородна ящірка, ламка веретінниця.

ВИДИ ТВАРИН, ЗАНЕСЕНІ ДО "ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ"

С	С	А	В	Ц	І	П	Т	А	Х	И
Зубр	Сайтлий тхір	Ведмідь	Рись	Лісовий кіт	Європейська широкоушка	Чорний лелека	Беркут	Ледві-шпуг	Глухар	Великий підорлик
Вовк	Видра	Європейська широкоушка	Малий підкоконіс	Європейська широконога	Олан-білохвіст	Пугач	Салсан	Довгохвоста сова		
Лис	Малий підкоконіс	Європейська широконога	Європейська широконога	Саламандра	Земноводні					
Європейська широконога	Саламандра	Земноводні								

Масштаб 1:1 500 000

З ініціативи Держуправління науковцями Інституту екології Карпат НАН України сформовано список видів тварин, занесених до Червоної книги України, які поширені на території Львівської області і підлягають особливій охороні та список тварин, що не занесені до неї, але потребують охорони на регіональному рівні у зв'язку із малочисельністю. На підставі цих списків Держуправлінням розроблено положення про регіонально-рідкісні види, які не занесені до Червоної Книги України але знаходяться під загрозою зникнення та потребують захисту і охорони в межах Львівської області.

Смарагдова мережа (український переклад назви the Emerald Network) – це мережа природоохоронних територій європейського значення, яка створюється на виконання положень Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі. Україна ратифікувала цю конвенцію 1996 року, взявши на себе зобов'язання створити мережу Emerald. Мережа має мету зберегти види та екосистеми, які були визнані рідкісними на рівні всієї Європи.

Місто Стрий межує з територією Тиньового списку Смарагдової мережі України у Львівській області – Долина річки Стрий (на території цього об'єкта зростає та проживає ряд видів та знаходяться біотопи, які мають дуже високу міжнародну цінність.

Ареали проживання рідкісних тварин, місця зростання рідкісних рослин безпосередньо в межах проектування відсутні.

Тваринний світ території Стрийської громади представлений 99 видами

хребетних тварин, які зокрема належать до класів – Земноводні (6), Плазуни (4), Птахи (65) і Ссавці (24). В долині річки Стрий місцева флора представлена здебільшого річководолинною рослинністю та луками (полин, м'ята, лопух, кропива, звіробій, барвінок, пирій, ромашка, борщівник, конюшина, суниця лісова тощо). Також тут зростають тополі, берези, верби, шипшина, ожина, глід, бузина, хвощі, мохи та гриби. Серед місцевої біоти найчастіше зустрічаються заєць сірий, лисиця, ласка, кріт, ящірки, вуж, гадюка звичайна, жаби, горобці, голуби, ластівки, шпак, дрозд, синиці, яструб, сови. Іхтіофауна представлена такими видами як пічкур, підуст, марена, йорж, судак, сом, вугор, карась, верховодка, форель, в'юн.

Об'єкт опрацюваннята містобудівні умови. Відповідно до загальної концепції генерального плану, місто розвиватиметься як перспективний населений пункт. В адміністративному відношенні м. Стрий залишається головним населеним пунктом Стрийського району Львівської області. У системі культурно-побутового обслуговування місто відіграватиме роль місцевого центру, що включає об'єкти повсякденного та періодичного обслуговування населення.

Територія м. Стрий в значній мірі забудована та має достатньо чітко диференційовану функціонально-планувальну структуру, що формувалася згідно раніше розробленої містобудівної документації. Даним генеральним планом не передбачається корінних змін у структурі міста. Натомість відбуватиметься подальше впорядкування функціонального зонування - винос шкідливих підприємств з сельбищних територій, формування і впорядкування ландшафтно-рекреаційних територій тощо. Особлива увага приділятиметься організації транспортних зв'язків - виносу вантажного руху та розвитку системи загальноміського обслуговування.

Населення. Чисельність населення Стрийської міської територіальної громади станом на 1 січня 2021 року становила 99050 осіб (4% населення області та 30,7% населення Стрийського району) та зросла упродовж січня-жовтня на 229 осіб. Частка міського населення становить 62,6%, а у селах проживає 37,4% населення громади. Більшу частину населення громади становлять жінки – 52,4%.

Постійне населення (на початок року, осіб) - Територія, Рік, Вікові групи, Тип місцевості, Стать			
	міська місцевість		
	Обидві статі	чоловіки	жінки
Стрийський район			
2021			
0	1 102	550	552
1	1 163	599	564
2	1 302	672	630
3	1 356	672	684
4	1 612	815	797
5	1 550	784	766
6	1 688	841	847
7	1 695	889	806
8	1 689	894	795
9	1 665	852	813
10	1 602	843	759
11	1 723	931	792
12	1 635	868	767
13	1 640	848	792

14	1 607	811	796
15	1 572	779	793
16	1 589	817	772
17	1 353	667	686
18	1 286	662	624
19	1 318	680	638
20	1 274	666	608
21	1 367	685	682
22	1 452	757	695
23	1 608	789	819
24	1 765	838	927
25	1 750	867	883
26	1 738	830	908
27	1 836	931	905
28	2 050	1 058	992
29	2 277	1 151	1 126
30	2 197	1 069	1 128
31	2 390	1 219	1 171
32	2 472	1 276	1 196
33	2 604	1 267	1 337
34	2 817	1 394	1 423
35	2 826	1 448	1 378
36	3 060	1 681	1 379
37	3 047	1 726	1 321
38	2 753	1 580	1 173
39	2 280	1 186	1 094
40	2 368	1 187	1 181
41	2 259	1 108	1 151
42	2 364	1 100	1 264
43	2 170	1 065	1 105
44	2 220	1 132	1 088
45	2 163	981	1 182
46	2 097	972	1 125
47	2 064	1 001	1 063
48	2 130	1 019	1 111

49	2 064	1 005	1 059
50	2 162	1 064	1 098
51	1 978	908	1 070
52	2 032	918	1 114
53	2 057	924	1 133
54	2 077	950	1 127
55	2 062	920	1 142
56	2 117	946	1 171
57	2 131	941	1 190
58	2 225	953	1 272
59	2 296	1 042	1 254
60	2 375	1 081	1 294
61	2 449	968	1 481
62	2 278	960	1 318
63	2 137	866	1 271
64	1 958	756	1 202
65	1 939	817	1 122
66	1 809	673	1 136
67	1 487	596	891
68	1 533	631	902
69	1 486	559	927
70 і старші	14 464	4 589	9 875

Для громади характерним є низький коефіцієнт народжуваності, унаслідок чого спостерігається істотне переважання чисельності померлих над чисельністю народжених. Найвищі темпи депопуляції властиві для сільського населення.

Кількість живонароджених, померлих і природний приріст (скорочення) населення - Територія, Рік, Стать, Тип місцевості, Зміст			
	міська місцевість		
	Живонароджені	Померлі	Природний приріст, скорочення (-)
м. Стрий			
2018			
Обидві статі, осіб	504	705	-201
чоловіки, осіб	252	378	-126
жінки, осіб	252	327	-75
Обидві статі, на 1000 осіб наявного населення	8,5	11,9	-3,4

2019			
Обидві статі, осіб	464	689	-225
чоловіки, осіб	242	357	-115
жінки, осіб	222	332	-110
Обидві статі, на 1000 осіб наявного населення	7,8	11,6	-3,8
2020			
Обидві статі, осіб	446	789	-343
чоловіки, осіб	214	406	-192
жінки, осіб	232	383	-151
Обидві статі, на 1000 осіб наявного населення	7,5	13,2	-5,7

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Оскільки генеральний план визначає принципові рішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту, то впливу від його реалізації в різній мірі зазнають усі компоненти довкілля та місцеве населення.

Атмосферне повітря:

Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення (т) - Територія, Забруднюючі речовини, Рік			
	2018	2019	2020
м. Стрий			
Викиди забруднюючих речовин - усього	591	615	681
Діоксид сірки	-	-	0
Оксид вуглецю	47	49	54
Діоксид азоту	35	32	28
Метан	432	463	560
Неметанові леткі органічні сполуки	50	44	24
Сажа	-	-	-
Інші	27	27	15
У розрахунку на 1 кв.км	34,8	36,2	40,1
У розрахунку на 1 особу, кг	10,0	10,3	11,4
Примітки: Дані щодо сажі та інших сполук подаються з 2004 року.			

Стаціонарне джерело забруднення атмосфери — підприємство, цех, агрегат, установка або інший нерухомий об'єкт, що зберігає свої просторові координати протягом певного часу і здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферу.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватися після отримання дозволу.

Транспортно-дорожній комплекс – одне з найпотужніших джерел забруднення навколишнього середовища. Гази, які виділяються внаслідок спалювання палива у двигунах внутрішнього згорання, містять більше 200 найменувань шкідливих речовин, у тому числі канцерогени. Нафтопродукти, залишки від стертих шин та гальмівних колодок, сипкі і пилові вантажі, хлориди, які використовують для посипання доріг взимку, забруднюють придорожні смуги та водні об'єкти.

Вихлопні гази накопичуються у нижніх шарах атмосфери, тобто шкідливі речовини знаходяться в зоні дихання людини. Тому автомобільний транспорт варто віднести до категорії найнебезпечніших джерел забруднення повітря поблизу автодоріг. Відпрацьовані гази двигунів автомобілів містять висококонцентровані токсичні компоненти, що є основними забруднювачами атмосфери. Час, протягом якого шкідливі речовини природним чином зберігаються в атмосфері, оцінюється від десяти діб до півроку.

За даними <https://www.zhiva-planet.org.ua/стан> атмосферного повітря в Україні зазначається як незадовільний. Головним джерелом забруднення атмосферного повітря в Україні від викидів стаціонарних джерел є підприємства паливно-енергетичного комплексу - 36% від загального обсягу викидів, підприємства обробної - 35% та видобувної промисловості - 25%. Основними забруднюючими речовинами є оксиди вуглецю, азоту, діоксиди сірки, аміак, феноли, формальдегід, бензапірен. Основну частину діоксиду сірки (70 відсотків), оксидів азоту (56 відсотків) та пилу (52 відсотки) викинули в атмосферу підприємства, що виробляють електроенергію, газ та воду; вуглеводнів та летких органічних сполук (74 відсотки) – добувної промисловості; оксиду вуглецю (70 відсотків) – підприємства обробної промисловості. Хоч обсяги викидів забруднюючих речовин останнім часом, передусім через зупинку багатьох підприємств,

зменшилися, проте в деяких промислових регіонах вони і нині значно перевищують гранично допустимі норми.

Близько 20 відсотків забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферу стаціонарними джерелами, є мутагенами і несуть загрозу здоров'ю не тільки нинішнього, а й наступних поколінь. Оцінюючи розміри шкоди для здоров'я, необхідно брати до уваги, що хімічне забруднення атмосферного повітря, по-перше, знижує адаптаційні можливості організму і, як наслідок, стійкість до негативних чинників іншої етіології, по-друге, підвищує рівень захворюваності, насамперед органів дихальної системи, і, по-третє, негативно впливає на рівень смертності населення. Дані проведених в Україні досліджень свідчать, що у населення, яке проживає в місцях з інтенсивним забрудненням атмосферного повітря, підвищується кількість імунодефіцитів. Це є однією з причин підвищення рівня інфекційних захворювань, а також відсутності належного ефекту від проведення вакцинації населення. Зростає кількість захворювань на хронічний бронхіт і поширеність бронхіальної астми. У країні спостерігається підвищення рівня онкологічних захворювань. У їх структурі на перші місця вийшли злоякісні новоутворення дихальної системи. Найменшу очікувану тривалість життя при народженні мають жителі міст з розвинутою металургійною та хімічною промисловістю у так званих антропогенно-завантажених регіонів, на противагу містам, де такої промисловості немає і через це повітря забруднюється менше.

За даними Державної екологічної інспекції України (<https://www.dei.gov.ua/>), аналіз поточної ситуації з приведення вітчизняних природоохоронних практик із захисту атмосферного повітря у відповідність до стандартів Євросоюзу засвідчує, що комплексність проблематики і відсутність напрацьованих механізмів регулювання екологічного стану атмосферного повітря, які б забезпечували його прогнозовану якість і дотримання природоохоронних стандартів, створює перешкоди перспективі гармонізації природоохоронного законодавства, та встановлює невідповідність вимогам Європейського природоохоронного права. Наразі є нагальна потреба у розробці більш жорстких нормативів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами викидів, а також введення щорічного контролю викидів на токсичність з пересувних джерел.

Також до заходів, які слід впроваджувати на захист атмосферного повітря, можна віднести (<https://sd4ua.org/>):

- мінімізацію та запобігання викидів шкідливих речовин в атмосферу шляхом застосування промисловими підприємствами екологічних фільтрів;
- перехід на експлуатацію екологічного транспорту та техніки;
- контрольовану утилізацію сміття;
- впровадження комплексних «зелених» альтернатив.

За метеорологічними характеристиками м. Стрий належить до території з помірним потенціалом забруднення атмосферного повітря та сприятливими умовами розсіювання шкідливих речовин.

Стан атмосферного повітря на території міста в значній мірі залежить від об'ємів викидів забруднюючих речовин від двох основних джерел забруднення - стаціонарних (підприємств) та пересувних (автотранспорт).

Загальний стан атмосферного повітря міста можна охарактеризувати як задовільний.

У структурі викидів забруднюючих речовин промисловими підприємствами громади основну частину становлять оксиди вуглецю, оксиди азоту, метан та сірчаний ангідрид.

Обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відстаціонарних джерел забруднення в м. Стрий у 2020 р. становив 681 т (0,9% відповідного обласного показника та 25,1% показника по Стрийському району), зрісши на 66 т, порівняно із 2019 р. У структурі викидів забруднюючих речовин 82,2% становив метан.

До основних підприємств-забруднювачів атмосферного повітря міста можна віднести наступні:

- Філія «Стрийський вагоноремонтний завод»,
- Стрийський міський комбінат комунальних підприємств,
- ТзОВ «Видавничий дім «Укрпол».

У зв'язку з неритмічністю роботи підприємств, скороченням обсягів випуску продукції, а також повною зупинкою виробництва, кількість викидів забруднюючих речовин (сірчистий ангідрид, окисли вуглецю, окисли азоту, вуглеводні - без легких органічних сполук) в атмосферне повітря значно зменшились.

Внаслідок інтенсивного руху транзитного автотранспорту через місто та район, а також в зв'язку з різким збільшенням кількості місцевих транспортних засобів, спостерігається певне забруднення атмосферного повітря пилом та окислами азоту. Майже всі складові вихлопних газів автомобілів шкідливі для людського організму, а окисли азоту до того ж беруть активну участь у створенні фотохімічного смогу. Зменшення цього впливу можливе шляхом удосконалення схем руху, розташування майданчиків для паркування автомобілів, покращення якості палива, а також доріг. Крім того, через незадовільний стан доріг постає

проблема з забрудненням повітря пилом, через який мешканці відчувають дискомфорт. Також населення відчуває дискомфорт через неприємні запахи з каналізації, СТО, АЗС, окремих підприємств тощо. Часто осінній і весняний період, під час прибирання присадибних ділянок і городів, спостерігається задимлення приземних шарів повітря від відкритих вогнищ. Такі явища мають сезонний характер і суттєво не впливають на забруднення повітря міста, проте в окремі дні спостерігається висока концентрація шкідливих речовин і у приземному шарі повітря.

Інтерпретовані вихідні дані повною мірою не характеризують дійсного стану забруднення повітряного басейну міста. В зв'язку з тим що за останні роки відбувається спад виробництва, повна або часткова його зупинка, має місце зменшення валових викидів по всіх джерелах викиду.

За останні роки спостерігається зростання внеску автотранспорту в загальне забруднення території за рахунок збільшення кількості приватних автомобілів, автостоянок, станцій техобслуговування тощо.

Забруднене атмосферне повітря негативно впливає на здоров'я населення, загострює хронічні хвороби серцево-судинних органів, органів дихання, нервової системи, провокує алергію тощо. Особливо це відчувається в районах житлової забудови, прилеглої до автомагістралей з інтенсивним рухом транспорту (адже тут рівень забруднення повітря значно вищий ніж на території, де відповідний рух менш інтенсивний/відсутній, чи у зелених зонах відпочинку населення).

Водні ресурси:

Щодо формування якості води у світі, що визначає безпеку водокористування, то зберігається тенденція в бік її погіршення. Щороку фактично близько 3,5 мільйонів випадків смертей пов'язують з неякісним водопостачанням у зв'язку з недотриманням правил гігієни.

Система питно-господарського водопостачання ґрунтується на переважному використанні незахищених від техногенного забруднення поверхневих вод. Як результат питне водопостачання у Львівській області на 80 % забезпечується з поверхневих джерел, а в окремих регіонах майже на 100 % (Г.Гринчишин).

Проблема якості води з кожним роком ускладнюється. Практично всі поверхневі джерела водопостачання Львівщини впродовж останніх десятиліть інтенсивно забруднюються.

Природними джерелами забруднення річок є ерозія ґрунтів, мертва флора та фауна, антропогенними – речовини, що надходять до водних об'єктів в процесі діяльності людини. Великі площі сільськогосподарських угідь піддаються впливу різних обробок пестицидами і добривами, збільшуються території смітників. Багато промислових підприємств скидають стічні води прямо в річки. Стоки з полів також надходять у річки й канали. Забруднюються і підземні води – найважливіший резервуар прісних вод.

Поживні речовини (азот амонійний, азот нітритів, азот нітратів, фосфор фосфатів, загальний фосфор) надходять від точкових джерел забруднення, сільського господарства і дифузних джерел (поверхневого стоку). Збільшення вмісту нітритів і нітратів у поверхневих і підземних водах веде до забруднення питної води і до розвитку деяких захворювань. Дифузні джерела частково природного та антропогенного походження (переважно сільське господарство).

Органічні речовини (розчинений кисень O₂), біохімічне споживання кисню (БСК), перманганатна окиснюваність (ПО), хімічне споживання кисню (БО) надходять через природні та антропогенні джерела забруднення. Особливо концентрація органічних речовин збільшується в літній межений період.

До пріоритетних речовин відносяться нафтопродукти, пестициди (ядохімікати), синтетичні детергенти (миючі засоби), феноли. Вони надходять у водойми з відходами промисловості, побутовими і сільськогосподарськими стічними водами.

Водовідведення у поверхневі водні об'єкти (млн куб.м) - Територія, Зміст, Рік

	2018	2019	2020
м. Стрий			
Водовідведення у поверхневі водні об'єкти	1,7	1,7	1,6

забруднені зворотні води	1,7	1,7	1,6
нормативно очищені води	-	-	-

Найбільшими забрудниками басейну Дністра є промислові підприємства і об'єкти житлово–комунального господарства. Особливо забруднюються водні об'єкти басейну солями амонію, нафтопродуктами, важкими металами.

Головними причинами забруднення поверхневих вод Дністровського басейну є:

- скидання неочищених і недостатньо очищених комунально–побутових і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти і через систему міської каналізації;
- потрапляння у водні об'єкти забруднюючих речовин з поверхневим стоком води із забудованих територій і сільгоспугідь;
- ерозія ґрунтів на водозабірній площі.

Проблема забрудненості річок промисловими стоками залишається і надалі актуальною. Відходи нафто- і газодобувних підприємств без необхідної фільтрації потрапляють у річку, де не відбувається належним чином процес самоочищення. На річці Стрий розташовані три зі ста найбільших забруднювачів природного середовища України: Акціонерне товариство «Нафтопереробний комплекс Галичина» (м. Дрогобич), Роздільське ДГХП «Сірка» і ПАТ Стебницьке гірничо–хімічне підприємство «Полімінерал».

На сьогоднішній день, із зниженням обсягів виробництва промислове навантаження значно знизилася, хоча інші види забруднень не зменшилися.

Залишаються загрозливими обсяги змиву хімічних добрив, що застосовуються в сільському господарстві на прилеглих територіях. Проте найбільш гостру проблему в басейні створюють скиди неочищених стічних вод. Останнім часом людське недбальство призвело до того, що прибережні зони річок заповнили побутові відходи та пластик. Від подібного лиха потерпають і річки, в руслах яких виникають цілі сміттєві затори.

Отже, найбільш актуальними екологічними проблемами в басейні ріки Дністер залишаються:

1. Надмірне антропогенне навантаження на водні об'єкти внаслідок екстенсивного способу ведення водного господарства привело до кризового зниження самовідтворюваних можливостей річок і виснаження водноресурсного потенціалу.
2. Стала тенденція до значного забруднення водних об'єктів внаслідок неврегульованого відведення стічних вод від населених пунктів, господарських об'єктів і сільськогосподарських угідь.
3. Використання відсталих технологій сільськогосподарського виробництва, низька ефективність комунальних очисних споруд, які призводять до забруднення води органічними і біогенними речовинами.
4. Недосконалість економічного механізму водокористування і реалізації водозахисних заходів.
5. Погіршення якості питної води в результаті незадовільного екологічного стану джерел питного водопостачання.
6. Недостатня ефективність існуючої системи управління охороною і використанням водних ресурсів внаслідок недосконалості нормативно–правової бази і організаційної структури управління.
7. Відсутність автоматизованої постійно діючої системи моніторингу стану річки Стрий, якості питної води і стічних вод в системах водопостачання і водовідведення населених пунктів і господарських об'єктів.

(ЕКОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА МАЛИХ РІЧОК ПЕРЕДКАРПАТТЯ. Шифр ЕХМРП).

Чиста вода стає стратегічною сировиною і тому проблеми водоочищення і водокористування стають все більш актуальними. Величезну роль вода має в промисловості, де вона застосовується в різних технологічних процесах: для охолодження і нагрівання рідин, газів і обладнання; як розчинник; для приготування і очищення технологічних розчинів; в якості джерела пара для вироблення електроенергії; для транспортування матеріалів і сировини по трубах; для видалення відходів і багатьох інших застосувань.

Захист води від забруднення — одне з найважливіших світових завдань, а ефективне і економічне використання води в промисловості має бути позначено як один з пріоритетів нашої держави (<https://ecolog-ua.com/>). Для цього впроваджуються:

- сучасні підходи до очистки води;
- екологічна відповідальність промислових підприємств в сфері скидання стічних вод;
- контроль складу і властивостей стічних вод;

- моніторинг якості стічних вод.

Екологічний стан поверхневих водних об'єктів і якість води в них є вирішальними чинниками санітарного та епідеміологічного благополуччя населення. Більшість басейнів рік згідно з гігієнічною класифікацією водних об'єктів за ступенем забруднення можна віднести до забруднених та дуже забруднених. Внаслідок недостатнього фінансування будівництва і реконструкція більшості об'єктів каналізування та водопостачання, запланованих державними і регіональними програмами охорони водних ресурсів практично не проводиться. Моніторинг якості води поверхневих водойм свідчить про те, що незважаючи на значний спад промислового виробництва за останні роки та зменшення у зв'язку з цим скиду у водойми стічних вод має місце тенденція до погіршення екологічного стану водойм I та II категорій, як за санітарно-хімічним, так і за санітарно-мікробіологічним показниками. На сьогодні через високий рівень техногенного навантаження на водойми, практично всі водойми за рівнем забруднення наблизились до III класу, а очисних споруд технології водопідготовки фактично не змінилися.

Якість води погіршується через затоплення та підтоплення територій, передбачається зростання такої загрози для окремих долинних ділянок в разі підвищення температури води у місцевих водоймах на $+0,7^{\circ}$ $+1,5^{\circ}$ C; в результаті чого можливе послідовне погіршення якості води через зниження концентрації розчиненого кисню, ослаблення водообміну та евтрофікацію водних об'єктів.

Основними причинами забруднення поверхневих вод міста є надходження до водних об'єктів забруднювальних речовин у процесі поверхневого стоку води з забудованих території та сільгоспугідь, ерозія ґрунтів на водозабірній площі.

Якісний стан підземних вод унаслідок господарської діяльності також постійно погіршується. Це пов'язано з існуванням фільтрувальних накопичувачів стічних вод, а також з широким використанням мінеральних добрив та пестицидів.

За останні 20 років на екологічну ситуацію у місті Стрий та прилеглих територіях до річки Стрий вниз по течії впливає неефективна робота каналізаційних очисних споруд, яка призводить до швидкого погіршення якості водного басейну річки та забруднення поверхневих вод скидами неочищених та недостатньо очищених господарсько-побутових і виробничих стічних вод, а також дощових стоків. У 2020 р. об'єм скидання забруднених та недостатньо очищених зворотних вод КП «Стрийводоканал» становив 1,6 тис. м³ (-0,6 тис. м³, порівняно із 2018 р.). Разом із зворотними водами було скинуто 2,2 т забруднюючих речовин (+0,2 т, порівняно із 2018 р.). Міські каналізаційні очисні споруди було збудовано ще в 1977 році. Застаріле технологічне обладнання, яке не тільки погано очищає стічні води, але і споживає багато електроенергії, не відповідає сучасним нормативам щодо очистки стічних вод.

Погіршує ситуацію необлаштованість водоохоронних зон та прибережних захисних смуг. Про це свідчать наявність заболочених прибережних вод та пов'язаних з ними анафелогенних зон.

Всередині водоохоронної зони встановлюється прибережна захисна смуга (ПЗС) - зона суворих обмежень і регламентації щодо використання території, в тому числі її забудови. В межах міста ПЗС встановлюється з урахуванням конкретних умов, що склалися.

ґрунти та надра:

Найістотнішими причинами погіршення якості земельних ресурсів в Україні є:

- 1) вторинне засолення ґрунтів;
- 2) підтоплення та висушування земель;
- 3) антропогенно-техногенне забруднення ґрунтів.

Реакція ґрунтового розчину – важливий показник родючості ґрунтів, який істотно впливає на ріст і розвиток рослин та активність мікробіологічних хімічних, біохімічних процесів. Від реакції ґрунту значною мірою залежить засвоєння рослинами поживних речовин ґрунту і добрив, мінералізація органічної речовини, ефективність внесених добрив, урожайність сільськогосподарських культур та його якість. Основною причиною підкислення ґрунтового розчину є відсутність заходів з хімічної меліорації земель та вирощування рослинницької продукції виключно за рахунок поживних речовин мінеральних добрив. Крім того, більшість ґрунтів Львівщини за своїм складом і властивостями на генетичному рівні схильні до підкислення.

Гумус є найважливішою складовою ґрунту та визначальним показником його родючості. Гумус активізує біохімічні й фізіологічні процеси, посилює обмін речовин і загальний енергетичний рівень процесів у рослинному організмі, сприяє посиленому надходженню в нього елементів живлення, що в кінцевому підсумку супроводжується підвищенням урожаю та поліпшенням його якості. Гумусний стан ґрунтів – матриця, яка визначає всі їхні властивості, в тому числі і всі ґрунтові режими. Тому вміст гумусу в ґрунті є інтегральним показником рівня його потенційної і ефективною родючості. Поліпшення гумусного стану ґрунтів

є генеральним напрямком їх родючості та підвищення екологічної стабільності агроландшафтів.

В результаті проведеного аналітичного контролю ґрунтів в межах санітарно-захисних зон та в місцях накопичення відходів підприємств Львівської області слід зазначити, що забруднювачами земельних ресурсів є в основному промислові відходи та накопичувачі побутових відходів (сміттєзвалища, мулові майданчики).

Аналіз ґрунтів з точки зору оцінки якості навколишнього середовища – це кількісне визначення шкідливого (надлишкового) вмісту шкідливих елементів та ступінь забруднення ґрунту, тобто потрапляння в нього різних хімічних речовин, токсикантів, відходів сільськогосподарського і промислового виробництва. Програмою агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення передбачено дослідження ґрунтів на вміст солей важких металів, залишкових кількостей пестицидів (ЗКП), зокрема, ДДТ і його метаболітів та ізомерів ГХЦГ. Ґрунт є основним джерелом їх надходження в продукти харчування, а через них і в організм людини. У багатьох випадках важкі метали містяться у ґрунтах в незначних кількостях і не є шкідливими. Проте, концентрація їх у ґрунті може збільшуватись за рахунок викидів вихлопних газів транспортними засобами, внесення фосфорних та органічних добрив, застосування пестицидів та інших агрохімікатів. Стійкість ґрунтів до забруднення важкими металами різна і залежить від їх буферності. Ґрунти з високою адсорбційною здатністю і відповідно, високим вмістом глини, а також органічної речовини можуть утримувати ці елементи, особливо у верхніх горизонтах.

Порушення (руйнування) ґрунтів — складний комплекс антропогенних і природних процесів зміни фізико-хімічних і механічних характеристик ґрунту. Як правило, першою причиною порушення ґрунтів є процеси, ініційовані діяльністю людини (це, наприклад, механічна обробка ґрунтів, трансформація шарів землі в будівництві, переуцільнення ґрунтів унаслідок діяльності транспорту, випасання худоби, зрошення або інші зміни режиму ґрунтових і поверхневих вод, забруднення ґрунтів та ін.). Результати цих первинних змін можуть багаторазово посилюватися під впливом природних чинників, наприклад, вітру, дощових потоків тощо. Ерозія ґрунтів — це процес захоплення часток ґрунту та їх виношування водою або вітром, а також процес руйнування верхніх, найродючіших шарів ґрунту.

За результатами агрохімічної паспортизації ґрунтів земель сільськогосподарського призначення концентрації найбільш екологічно небезпечних хімічних елементів (свинець, кадмій, ртуть, мідь, цинк) в основному знаходяться на рівні їхніх фонових значень. На відміну від даних щодо високих рівнів забруднення ґрунтів (5-15 ГДК) у промислових містах і промзонах підприємств, у ґрунтах земель сільськогосподарського призначення незначне перевищення ГДК важких металів зустрічаються лише на угіддях, що безпосередньо прилеглі до цих об'єктів. Однак для оцінки небезпеки забруднення ґрунтів земель сільськогосподарського призначення більше значення мають не абсолютні концентрації в них важких металів, а їх накопичення у рослинницькій і тваринницькій продукції(ДУ «Інститут охорони ґрунтів України»).

**Стрийський район:
земельний фонд за видами угідь
(на кінець року; га)**

Рік	2012	2013	2014	2015
Загальна земельна площа	80771	80771	80771	80771
Сільськогосподарські землі	47155	47152	47053	47033
Землі лісового фонду	24816	24816	24815	24815
Забудовані землі	3176	3179	3278	3298
Відкриті землі заболочені	121	121	121	121
Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	3477	3477	3477	3477
Землі водного фонду	2027	2027	2027	2027

Забруднення ґрунтів відбувається: під час видобутку корисних копалин та при їх збагаченні, внаслідок захоронення відходів виробництва та побутового сміття, під час ведення бойових дій, при проведенні військових навчань, випробувань, внаслідок аварій та катастроф. Ґрунти істотно забруднюються також під час опадів в зонах розсіювання викидів в атмосферу.

Розвиток промисловості і накопичення продуктів техногенезу в ґрунті обумовлює необхідність розробки і впровадження інтенсивних методів захисту ґрунтового покриву.

Стратегічним напрямом в охороні природи є впровадження безвідходних технологій, замкнутих циклів виробничого водопостачання, ефективних пилогазоочисних споруд, що дозволило б зменшити навантаження на ґрунт в 100-250 разів (<http://www.novaecologia.org/>).

Джерелом механічного забруднення ґрунтів може бути несвоєчасна і неякісна санітарна очистка території. На території міста практично постійно виникають несанкціоновані та стихійні сміттєзвалища, які є основним джерелом механічного забруднення його території. Відходи є основним регіональним фактором забруднення навколишнього середовища. Міграція токсичних компонентів призводить до забруднення ґрунтів, поверхневих та підземних вод, атмосферного повітря.

В межах міста має місце чітка просторова закономірність залежності аномалій хімічних елементів з територіями зон промислових виробництв і прилеглих до них районів, а також основних транспортних магістралей.

Крім того, джерелом впливу на ґрунтове середовище є кладовище.

Поводження з відходами:

Станом на сьогодні спостерігається загальне погіршення екологічної ситуації та виснаження природно-ресурсного потенціалу. Соціально-економічна розбалансованість та негативні зміни у довкіллі вимагають наукового обґрунтування пріоритетів подальшого розвитку. Серед таких першочергових завдань домінуючим є формування нових концептуальних підходів до забезпечення ефективного використання вторинних ресурсів та охорони навколишнього середовища.

Невирішеною екологічною проблемою в Україні залишається санітарне очищення міст та інших поселень від шкідливих побутових відходів і їх утилізація. Щорічно їх накопичується близько 1,5–2 млрд. тонн, і лише 10–15% від цієї кількості використовується в якості вторинних матеріальних ресурсів. Інша частина складається та нагромаджується на звалищах, площа яких сягає понад 160 тис. га.

Полігони для захоронення твердих побутових відходів мають термін використання близько 30 років, нині вони заповнені в середньому на 90% або повністю вичерпали свій ресурс. Відсутні спеціалізовані полігони за видами відходів, що призводить до складування як промислових, так і побутових відходів без сортування на полігонах, переводячи їх в ранг екологічно небезпечних об'єктів. Нині ще не повністю вирішена проблема, пов'язана зі збиранням, сортуванням і переробкою використаної тари й упаковки, інших елементів твердих побутових відходів у курортно-рекреаційній сфері. Фахівці акцентують увагу на необхідності поетапного вирішення цього питання, затвердження нормативної документації щодо маркування полімерної тари та впровадження його на промисловому рівні, що дало б змогу ідентифікувати полімерні відходи й одержувати якіснішу вторинну сировину.

За даними інформаційно-аналітичного огляду стану довкілля у Львівській області за I квартал 2020 року, підготовленого Департаментом екології та природних ресурсів ЛЮДА, не менш гострою, ніж у попередні роки, залишається проблема екологічно безпечного збирання, видалення твердих побутових відходів (далі – ТПВ). В області за даними моніторингу та інформації райдержадміністрацій та ОТГ Львівської області в I кварталі 2020 року налічувалося 185 сміттєзвалищ та 24 засмічення. На більшість сміттєзвалищ відсутня проєктна документація про відведення земельної ділянки, документи, що засвідчують право на землю, за винятком рішень органів місцевого самоврядування. На даний час в області відсутні діючі полігони твердих побутових відходів, сміттєпереробні та сміттєспалювальні заводи.

Згідно зі статистичними даними, на території Львівської області налічується понад 219 млн. тонн відходів, з них 36,886 тис. тонн відходів I-III класу безпеки.

Одним із небезпечних відходів є відпрацьовані джерела енергії: батарейки, акумулятори від телефонів, інших електронних засобів.

	2018	2019	2020
м. Стрий			
Утворено	6 916	27 236	1 993
Зібрано, отримано	43 640	46 848	68 671
Утилізовано	279	220	65
Спалено	0	3	1
Передано на сторону	7 971	32 998	18 792
Видалено у спеціально відведені місця чи об`єкти	39 476	42 979	51 804
Видалено у місця неорганізованого зберігання	-	-	-
Накопичено протягом експлуатації, у місцях видалення відходів на кінець року	705 780	748 758	800 561

Наявні сміттєзвалища відповідають чинним нормативам щодо екологічно безпечного захоронення або утилізації і є джерелами забруднення усіх компонентів довкілля регіону: атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих та підземних вод. Для ефективно оцінки їхнього впливу на довкілля, моделювання і прогнозування екологічної ситуації необхідно створити кадастр усіх місць накопичення небезпечних відходів з даними про локалізацію, приналежність, період існування, об'єми і класи небезпечних речовин, можливості утилізації або перезахоронення. В останні роки ситуація зрушилася в позитивний бік, оскільки центральна і місцева влади, за фінансової підтримки ЄС, розпочала вивезення й утилізацію особливо небезпечних і токсичних відходів з прикордонних регіонів.

Метою Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року є створення умов для підвищення стандартів життя населення шляхом впровадження системного підходу до поводження з відходами на державному та регіональному рівні, зменшення обсягів утворення відходів та збільшення обсягу їх переробки та повторного використання.

Питання управління промисловими відходами в Україні врегульоване на законодавчому рівні, але існують такі недоліки, як невизначеність пріоритетних цілей та недостатній рівень інтеграції питань охорони навколишнього природного середовища у галузевій стратегії, програми і заходи. Ефективне розділення промислових відходів є ключем для подальшого їх використання як вторинного ресурсу або проведення їх послідувочої утилізації/переробки, видалення шляхом застосування відповідних технологій.

Накопичення побутових відходів на міському сміттєзвалищі – одна із найсуттєвіших екологічних проблем Стрийської міської територіальної громади.

Діючий полігон ТПВ у м. Стрий є найбільшим за розмірами полігоном у Львівській області. Цей полігон працює в режимі перезавантаження з порушеннями нормативних вимог, оскільки захоронення сміття на ньому проводиться з 1949 року. Полігон приймає сміття із Стрийської міської територіальної громади, міст Трускавця, Дрогобича, Сколе, Східниці, Львова та інших населених пунктів з-поза меж територіальної громади. За період його експлуатації захоронено близько 700,0 тис. т. побутових відходів. Накопичене сміття періодично самоzapalюється. Це спричиняє високий рівень пожежної небезпеки на території полігону, особливо у літній період.

Недоліками захоронення побутових відходів є те, що воно відбувається без сортування та пресування на компоненти, не здійснюється відокремлення цінної вторинної сировини, що призводить до розкладання відходів та утворення шкідливих викидів, які забруднюють атмосферне повітря та ґрунтові води, погіршують стан довкілля.

На сміттєзвалищі відсутні системи захисту поверхневих вод, вилучення та знешкодження фільтратів. За результатами проведених лабораторних досліджень в санітарно-захисній зоні сміттєзвалища виявлялись перевищення ГДК солей важких металів, зокрема нікелю в 6-39 разів, міді в 1,3-4,0 рази, цинку в 4,2- 5,4 разів, хрому в 1,1-22 рази, а свинцю у 2,1 рази. Для вирішення ситуації зі сміттєзвалищем на початку травня 2021 року владою громади підписано договір із ТОВ «Грінера Стрий» щодо управління Стрийським полігоном захоронення ТПВ. Компанія, яка взяла в управління полігон до кінця 2023 року, має забезпечити низку технічних рішень, зокрема, щодо згрупування та утримання сміття, викладення схилу сміття під кутом 18°, перешарування і накриття сміття шаром ґрунту до 30 см. У 2021 році компанією встановлено в місті 280 нових контейнерів та облаштовано 52 контейнерні майданчики.

Здоров'я населення:

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, хімічне і біологічне забруднення повітря, води, ґрунтів, шум, антропогенні зміна клімату та зміна екосистем є одними з чинників, які безпосередньо впливають на стан здоров'я людини. Це закономірно, адже вживаючи забруднену воду, споживаючи продукти, вирощені на забруднених землях, щодня вдихаючи забруднене повітря, людина отримує дози різноманітних небезпечних речовин, які накопичуються та негативно впливають на її організм.

Захворюваність населення на окремі види хвороб (осіб) - Хворі, Хвороби, Територія, Рік			
	Львівська область		
	2018	2019	2020
Хворі з уперше в житті встановленим діагнозом			
ВІЛ-інфіковані	219	227	222
СНІД	299	248	98
Злоякісні новоутворення	8 799	8 866	7 039
Активний туберкульоз	1 304	1 261	878
Алкоголізм і алкогольні психози	...	...	...
Хворі, які перебували на обліку в медичних закладах на кінець року			
ВІЛ-інфіковані	2 482	2 520	2 562
СНІД	1 345	1 426	1 357
Злоякісні новоутворення	69 202	72 923	75 704
Активний туберкульоз	1 331	1 240	781
Алкоголізм і алкогольні психози	...	...	...
Примітки: За даними департаменту охорони здоров'я Львівської облдержадміністрації.			

За даними <http://ecoprostir.com/> Україна посідає четверте місце серед країн Європи за кількістю смертей через забруднення довкілля. Про це йдеться у звіті Глобального альянсу з питань здоров'я та забруднення. Для звіту було використано останні актуальні дані – за 2017 рік. Згідно з ними, забруднення довкілля є головним чинником передчасних смертей у світі. У 2017 році через екологічні негаразди загинуло 8,3 мільйона людей, тобто кожен сьомий передчасно померлий. Забруднення вбиває втричі більше людей, ніж СНІД, туберкульоз і малярія разом узяті, а також у 15 разів більше людей, ніж війни.

Для забезпечення екологічної безпеки в зонах урбанізації та індустріалізації виникає необхідність здійснення постійного контролю та оцінки якості питної води, рослинницької та тваринницької продукції, стану здоров'я населення.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

За даними <https://kalamar.ua/>, якщо вести мову про Україну, то прийнято говорити про такі екологічні небезпеки, як:

Проблема сміття	Згідно останніх соціопитувань, ця проблема постійно перебуває у топі. Українців турбує засміченість територій, нерегулярний вивіз сміття та відсутність інфраструктури для сміттєпереробки.
Забруднення повітря	Основний фактор, який впливає на стан повітря у населених пунктах України – безперечно, автомобільний транспорт. Саме він належить до основних забруднювачів повітря. До прикладу, саме вихлопні гази автомобілів містять більш, ніж 200 хімічних продуктів, які вважаються токсичними.
Промислові відходи	Основне джерело їхнього утворення в Україні – підприємства паливно-енергетичного, хіміко-металургійного, гірничо-промислового, агропромислового комплексів. Причому, найтоксичнішими вважаються ті, у складі яких знаходяться нафтопродукти, важкі метали і пестициди, що утворюються на промислових комплексах у Дніпропетровській та Донецькій областях. Майже 20 тис. га земель знаходяться під сховищами цих відходів, що у результаті забруднюють води та повітря.
Виснаження та збідніння чорноземів	Воно виникає внаслідок інтенсивної сільськогосподарської діяльності людини. Сюди ж можна віднести і промислове забруднення ґрунтів, достатньо широке розповсюдження монокультур, використання азотних і нітратних добрив.

Екологічний паспорт Львівської області (2020 рік) визначає сновні чинники та критерії для визначення основних екологічних проблем:

- 1) Забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту.
- 2) Забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових підприємств, підприємств житловокомунального господарства.
- 3) Проблеми щодо умов скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти.
- 4) Забруднення підземних водоносних горизонтів.
- 5) Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону.
- 6) Підтоплення земель та населених пунктів регіону.
- 7) Поводження з відходами I-III класів небезпеки.
- 8) Утилізація відходів гірничодобувної, металургійної, енергетичної та інших галузей промисловості.
- 9) Організація контролю радіаційної безпеки щодо впливу на навколишнє природне середовище АЕС, об'єктів з радіоактивними відходами, при ліквідації накопичувачів (хвостосховищ) відходів виробництва з підвищеними рівнями радіоактивності та рекультивації земель, що мають радіоактивне забруднення.
- 10) Поширення екзогенних геологічних процесів.
- 11) Охорона, використання та відтворення дикої фауни і флори.
- 12) Проблеми природно-заповідного фонду.

Екологічні проблеми Львівщини, як і усіх регіонів України, потребують невідкладного вирішення, зокрема:

- 1) Проблеми, що вимагають вирішення на міжнародному рівні:
  - адаптація законодавства України до стандартів законодавства Європейського Союзу;
  - проблема утилізації токсичних відходів, імпортованих у Львівську область з Угорщини.
- 2) Проблеми загальнодержавного значення:

- забруднення гідросфери скидами стічних вод промислових підприємств і комунально-побутовими стічними водами;
- проблеми переробки відходів гірничодобувної, енергетичної та ін. галузей промисловості;
- невнесення в натуру і картографічний матеріал водоохоронних зон і прибережних захисних смуг.
- забруднення атмосферного повітря підприємствами пов'язано недотриманням вимог експлуатації пилогазоочисного устаткування, невиконанням у встановлені терміни заходів щодо зниження обсягів викидів до нормативного рівня; низькими темпами впровадження сучасних технологій очищення викидів; відсутністю ефективного очищення викидів підприємств від газоподібних домішок. Шляхи вирішення є надання підприємствам податкових, кредитних та інших пільг у разі впровадження ними енерго- і ресурсозберігаючих технологій, участь держави у фінансуванні екологічних заходів і будівництві екологічного призначення; в генеральних планах населених пунктів передбачити розв'язки транспортних шляхів та об'їздних доріг, запровадити встановлення каталізаторів та автомобілях старого випуску.
- зменшити забруднення довкілля викидами транспортних засобів шляхом створення мережі постійних контрольно-регулювальних постів на автошляхах, де проводилися б як контрольні заміри так і регулювання паливної апаратури двигунів внутрішнього згорання. Забезпечити більш жорсткіший контроль з боку контролюючих органів за експлуатацією пилогазоочисного обладнання та стабільного технологічного режиму підприємств.
- будівництво сучасних полігонів з утилізації побутових відходів та санація існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм екологічної безпеки.

3) Проблеми місцевого значення:

- порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок області;
- підтоплення територій області;
- забруднення підземних водоносних горизонтів;
- проблема шахтних і кар'єрних вод;
- поширення екзогенних геологічних процесів;
- будівництво сучасних полігонів з утилізації побутових відходів та санація існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм екологічної безпеки;
- запланувати заходи щодо створення мережі пунктів спостережень та/або вдосконалення наявних мереж спостереження за якістю атмосферного повітря, які будуть відповідати європейським вимогам моніторингу.

4) Проблеми, вирішення яких не потребує залучення значних матеріальних (фінансових) ресурсів:

- збереження лісів;
- розвиток природно-заповідної справи;
- екологічна грамотність населення.

Під час підготовки звіту про СЕО окреслено основні виявлені та потенційні екологічні проблеми на території опрацювання:

Екологічна сфера	Екологічна проблема
Атмосферне повітря	Забруднення атмосферного повітря автотранспортом. Промислове забруднення атмосферного повітря.
Водні ресурси	Забруднення місцевих водойм.
Здоров'я населення	Якість питної води. Вплив забрудненого повітря на здоров'я населення.
Поводження з відходами	Функціонування місцевого полігону ТПВ.

	Несанкціоновані сміттєзвалища.
Грунти та надра	Забруднення ґрунтів хімічними речовинами. Забруднення ґрунтів відходами виробництва.

Стрийська міська територіальна громада розвивається у сприятливих економічних умовах. Тут концентрується низка потужних підприємств машинобудування, поліграфії та деревообробки, підприємств із виробництва та розподілу електроенергії, газу, тепла, води. У громаді також активнорозвиваються харчова та легка промисловість, сільське господарство, сфераторгівлі, послуг та ресторанного господарства.

Стан довкілля м. Стрий зумовлюється впливом промислових підприємств, впливом об'єктів муніципальної інфраструктури населених пунктів та методами ведення сільського та лісового господарства. Серед екологічних проблем міста, які підлягають вирішенню в перспективі, слід виділити:

- забруднення поверхневих вод внаслідок скидання неочищених або недостатньо очищених стоків, що пов'язано з відсутністю очисних споруд, фізичним і моральним зносом водопровідно-каналізаційних систем, недостатнім фінансуванням їх утримання, ремонту і реконструкції;
- недостатні обсяги утилізації відходів, відсутність обладнаних належним чином полігонів для захоронення відходів і, як наслідок, забруднення території (земель, лісів, водоохоронних зон водних об'єктів) промисловими та побутовими відходами;
- виснажливе використання біоресурсів та зменшення біорізноманіття, оскільки мала площа територій є віднесеними до природно-заповідного фонду, що в свою чергу не забезпечує достатньої охорони та збереження цінних природних комплексів та видів які є вразливі, рідкісні чи зникаючі;
- забруднення повітряного середовища та земель внаслідок діяльності промисловості.

Отже, екологічна ситуація на території громади загалом характеризується як задовільна. Однак, вирішення потребує низка проблем із забрудненням атмосферного повітря діючими у громаді промисловими підприємствами.

Основними пріоритетами та цільовими показниками соціального і демографічного розвитку території міста з метою формування повноцінного життєвого середовища є покращення соціальних умов проживання та добробуту населення. Відповідно, відбудеться зменшення від'ємного природного приросту населення (завдяки зростанню народжуваності, охороні і збереженню здоров'я дітей, покращенню добробуту сімей та молоді та зниженню тих факторів, що обумовлюють підвищення смертності) та здійсниться регулювання міграційних процесів (стимулювання притоку населення та обмеження небажаної міграції).

Відповідно до державних будівельних норм, місто відноситься до групи середніх міських населених пунктів (понад 50 - до 250 тис. осіб).

Із зростанням економічного потенціалу міста, свій подальший розвиток одержить і його містоутворююча база, а це обумовить притік працездатного населення з прилеглих населених пунктів. Генпланом передбачається, що зміна чисельності населення м. Стрий на розрахунковий період, зокрема його незначне збільшення, відбуватиметься за рахунок механічного приросту.

Трудові ресурси міста використовуються на 70,4%, тому місто має значний трудовий потенціал, який в основному формує незайняте працездатне населення в працездатному віці (зайняті в домашньому господарстві, зайняті на навчанні з відривом від виробництва, безробітні та інші).

Перспективний розвиток багатьох підприємств міста залежить фінансування. Вони існують за власні кошти, яких зараз фактично вкрай мало. Для підтримки розвитку даних підприємств потрібне залучення інвестицій, модернізація виробництва, підбір кваліфікованих працівників.

Головним завданням інвестиційної політики буде впровадження в місті державно-приватного партнерства, активізація науково-технічної та інноваційної діяльності в інтересах розвитку економіки міста.

Перспективу подальшого розвитку набудуть й інші галузі містоутворюючої сфери, в тому числі, й малий і середній бізнес, що є одним із пріоритетних напрямків розвитку економіки приватного сектора міста, який гальмується рядом проблем:

- недосконалий законодавчо-правовий клімат;
- високий рівень оподаткування;
- обмеженість або відсутність матеріально-фінансових ресурсів;
- слабо розвинута ринкова інфраструктура для обслуговування малого підприємництва в питаннях кредитування.

У містообслуговуючій сфері передбачається подальше удосконалення системи обслуговування, пріоритетний розвиток підприємств загальноміського значення та подальший пропорційний розвиток підприємств установ громадського обслуговування місцевої мережі, внаслідок чого відбудеться зростання зайнятості населення.

У містозабезпечуючій сфері пріоритетними завданнями та шляхами їх вирішення будуть:

- продовження реформування комунального господарства шляхом впровадження заходів з енергозбереження; створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків; розвитку водопровідно-каналізаційного господарства;
- збереження культурної та історичної спадщини шляхом реконструкції доріг, будівництва нових тротуарів, зелених зон і дитячих майданчиків; здійснення поетапної реконструкції об'єктів культури та мистецтва; розвитку існуючих та створення нових мистецьких і культурних закладів міста; відновлення міського парку відпочинку.

На території опрацювання знаходяться території та об'єкти природно-заповідного фонду (парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва):

- Парк Злуки - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення в Україні. Площа - 5 га. Парк внесено до природно-заповідного фонду України рішенням Львівської обласної ради № 180 від 17 червня 1997 року.
- Парк імені Тараса Шевченка - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення в Україні. Розташований у центральній частині міста Стрий Львівської області, між вулицями Сколівська та Гайдамацька. Є найстарішим парком міста. Загальна площа парку 20 га. На території парку ростуть вікові дерева (столітні сосни, тополі, дуби, модрина та дугласія) і до 30 видів кущів та дерев (буки, липи, в'язи, ясені, клени-явори, сиза, сосна Веймутова, сосна чорна, кипарисовик Лавсона). На початку 2000-х років був занедбаний та потребує проведення відновлювальних робіт.
- Парк Нижанківського - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення в Україні. Площа - 1,5 га (початково - 2,5 га). Статус надано згідно з рішенням виконкому Львівської обласної ради від 9 жовтня 1984 року № 495 і рішенням Львівської обласної ради № 154 від 03.06.2003 року (скорочення площі). Статус надано для збереження парку, закладеного 1959 року. Основні породи дерев: липа, ясен, каштан. Час від часу парк потерпає від вирубок під будівництво різних об'єктів (житлові дома, церква тощо), через що його площа поступово зменшується - з 2,5 га (2003) до 1,5 га (2018 р.).

До ризиків впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, можна віднести:

Сфера ризику	Характеристика
Якість атмосферного повітря	Погіршення якості атмосферного повітря від викидів нових систем опалення та додаткового автотранспорту. Несвоєчасна розбудова магістральної вуличної мережі, що може призвести до перевищення прогнозованих рівнів інтенсивності транспортного руху на існуючих магістральних вулицях.
Забруднення ґрунтових вод	Розміщення садибної забудови з використанням водопроникних вигрібних ям без підключення до централізованих мереж водовідведення.
Руйнування / порушення ґрунтів	Під час освоєння територій, призначених для житлової та громадської забудови, та ландшафтно-рекреаційних зон в результаті будівництва об'єктів та супутньої інфраструктури відбуватиметься фізичне переміщення верхніх шарів ґрунту, їх ущільнення, частково привантаження та видалення із заміною, місцями ймовірно до глибини понад 1 м.
Порушення природного стану флори і фауни	Деструктивні процеси на етапі реконструкції території; після завершення реконструкції - ймовірне зменшення видового складу зелених насаджень, скорочення ділянок природних екосистем.
Здоров'я населення	Раціональний розвиток вуличної мережі повинен дати можливість зменшення інтенсивності транспортного руху та покращення стану атмосферного повітря в приземній зоні. Створення зелених насаджень спеціального призначення, в тому числі санітарно-захисних зон навколо виробничо-комунальних підприємств має

	підвищити якість атмосферного повітря на суміжних ділянках житлової та прирівняної до неї забудови.
--	---

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України 5 серпня 2020 р. № 695, є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації

державної політики у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців.

У цій Стратегії запроваджено нові підходи до державної регіональної політики у новому плановому періоді, а саме: перехід до територіально спрямованої політики розвитку на основі стимулювання використання власного потенціалу територій, надання підтримки окремим територіям, що характеризуються особливими проблемами соціально-економічного розвитку, високим історико-культурним потенціалом, екологічними умовами та потребами охорони навколишнього природного середовища.

Відповідно до Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» основними засадами державної екологічної політики є:

- збереження такого стану кліматичної системи, який унеможливить підвищення ризиків для здоров'я та благополуччя людей і навколишнього природного середовища;
- досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку (ЦСР), які були затверджені на Саміті Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку у 2015 році;
- сприяння збалансованому (сталому) розвитку шляхом досягнення збалансованості складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), орієнтування на пріоритети збалансованого (сталого) розвитку;
- інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку та у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля;
- міжсекторальне партнерство та залучення заінтересованих сторін;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, що передбачає аналіз і прогнозування екологічних ризиків, які ґрунтуються на результатах стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, а також комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища;
- забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, підвищення рівня екологічної безпеки в зоні відчуження;
- забезпечення невідворотності відповідальності за порушення природоохоронного законодавства;
- застосування принципів перестороги, превентивності (запобігання), пріоритетності усунення джерел шкоди довкіллю, "забруднювач платить";
- відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за доступність, своєчасність і достовірність екологічної інформації;

- стимулювання державою вітчизняних суб'єктів господарювання, які здійснюють скорочення викидів парникових газів, зниження показників енерго- та ресурсоемності, модернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, у тому числі вдосконалення системи екологічного податку за забруднення довкілля та платежів за використання природних ресурсів;
- упровадження новітніх засобів і форм комунікацій та ефективної інформаційної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Згідно з дослідженнями українських вчених, найбільшу шкоду навколишньому середовищу спричиняють транспорт, промисловість, енергетика та сільське господарство. Тому питання про впровадження природозберігаючих технологій у цих сферах життєдіяльності стоїть особливо гостро.

Промисловість є важливим рушієм прискорення економічного розвитку та якісних змін у структурі економіки Стрийської громади, а також підвищення соціальних стандартів, з огляду на її потенціал у забезпеченні зайнятості в суміжних сферах економіки (передусім транспорті та торгівлі). Частина Стрийської громади у складі Стрийсько-Роздольського промислового вузла входить до Львівської промислової агломерації. Пріоритетними галузями промисловості громади є машинобудування, виробництво пластмасових виробів та іншої неметалевої продукції, виробництво та розподілення тепла та води, поліграфічна діяльність, легка та харчова промисловість.

Правильність розміщення промислових підприємств у плані населеного пункту є дуже відповідальною справою, в якій не можна допускати помилок. Слід уникати розміщення підприємств на погано провітрюваних, підлеглих інверсії чи розташованих у долинах із забудованими схилами територіях, з яких гази, що викидаються в атмосферу, можуть бути віднесені на території, що вимагають чистого повітря.

Одним з ефективних містобудівних заходів створення сприятливих умов мешкання є розміщення сельбищних територій з підвітряного боку щодо промислових районів. У той же час будівництво крупних підприємств залежно від ступеня їх шкідливості вимагає організації санітарних розривів до 1 км і більше, що викликає неефективне використання території.

Екологізація виробництва – це процес неухильного і послідовного впровадження систем технічних, управлінських та інших рішень, що дають змогу підвищувати ефективність використання природних ресурсів, поліпшувати чи зберігати якість природного середовища на локальному, регіональному і глобальному рівнях.

У соціально-економічному аспекті екологізація потребує переходу від витратного принципу (він включає ефективність не лише фінансово-ресурсних, а й природно-ресурсних витрат) до ресурсозберігаючих методів господарювання, відмови від екстенсивного розширеного споживання природних ресурсів, отримання максимуму корисності за умов мінімального використання сировини і незначного порушення балансу функціонування навколишнього середовища. Отже, екологізація – це процес постійної і послідовної розробки та впровадження у процес виробництва нових технологічних і управлінських рішень, які дають можливість підвищувати ефективність використання природних ресурсів із збереженням чи поліпшенням якості довкілля. Роль екологізації виробництва можна виявити через наступні функції: відтворювальну, просторову, соціально-екологічну. Відтворювальна функція екологізації виробництва ґрунтується на можливості створення оптимальних умов для збереження та відтворення природного потенціалу з метою ефективного використання його майбутніми поколіннями. Просторова функція визначається науково обґрунтованою системою екологічного районування, формуванням територіальних схем природокористування, виявленням розбіжностей усередині еколого-економічних районів. Вона сприяє оптимізації розміщення продуктивних сил, раціональному природокористуванню й охороні навколишнього середовища. Головна мета цієї функції – пошук оптимальних співвідношень між діяльністю людини і природою. Соціально-екологічна функція пов'язана з екологічним вихованням населення, підвищенням культури виробництва (С. І. Варламова, І. С. Варламова).

До того ж, місто Стрий Львівської області внесене до Списку історичних населених місць України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №878 від 26 липня 2001 року.

Історичне населене місце - місто, селище чи село, яке зберегло повністю або частково свій історичний ареал з об'єктами культурної спадщини і пов'язані з ними розпланування та форму забудови, типові для певних культур або періодів розвитку.

Під час розгляду питання щодо будівництва і реконструкції об'єктів в історичних ареалах історичних населених місць, зокрема визначення конкретної території під забудову та її граничних параметрів, розробляється історико-містобудівне обґрунтування.

Основними напрямками містобудівної діяльності в історичному населеному місці є:

- збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища;
- створення сприятливих умов функціонування історичних ареалів;
- гармонійне поєднання нових будівель з об'єктами культурної спадщини.

Природно-заповідний фонд охороняється законодавством України як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання. Україна розглядає цей фонд як складову частину світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною.

Парками-пам'ятками садово-паркового мистецтва оголошуються найбільш визначні та цінні зразки паркового будівництва з метою охорони їх і використання в естетичних, виховних, наукових, природоохоронних та оздоровчих цілях. Відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» на території парків-пам'яток садово-паркового мистецтва:

- забороняється будь-яка діяльність, що не пов'язана з виконанням покладених на них завдань і загрожує їх збереженню;
- забезпечується проведення екскурсій та масовий відпочинок населення, здійснюється догляд за насадженнями, включаючи санітарні рубки, рубки реконструкції та догляду з підсадкою дерев і чагарників ідентичного видового складу, замість загиблих, вживаються заходи щодо запобігання самосіву, збереження композицій із дерев, чагарників і квітів, трав'яних газонів;
- можуть проводитися наукові дослідження.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Наслідками для довкілля (прямими чи опосередкованими / вторинними), у тому числі для здоров'я населення, вважаються ймовірні наслідки для флори,

фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини, а також взаємодія цих факторів.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин різних шкідливих речовин внаслідок тривалої взаємодії.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів сумарна їх дія суттєво переважає дію кожного окремо.

Затвердження та виконання генерального плану м. Стрий не призведе до виникнення екологічної небезпеки(дій та процесів, що можуть впливати на стан навколишнього природного середовища, яке внаслідок надмірного забруднення обмежує або виключає можливість життєдіяльності людини та впровадження господарської діяльності в цих умовах).

Сфера	Наслідки
Здоров'я населення	Не передбачається негативного впливу на стан здоров'я чи захворюваність, а також погіршення умов життєдіяльності місцевого населення. Рівні шуму, вібрації, іонізуючого випромінювання не перевищуватимуть норми допустимого впливу при дотриманні вимог чинного законодавства. До об'єктів, які мають негативний вплив щодо акустичного навантаження відноситься автотранспорт, залізниця та її смуга відводу. Основним джерелом електромагнітного випромінювання є лінії електропередач. Встановлення санітарно-захисні зони ЛЕП не створює абсолютної безпеки для мешканців житлових будинків, проте значно послаблює негативний вплив на організм людини і наданий час є основним запобіжними засобом захисту від електромагнітного забруднення.
Атмосферне повітря	Передбачається незначне збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, переважно від автотранспорту.
Водні ресурси	Передбачається незначний вплив на водні ресурси, без збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води.
Відходи	Не передбачається збільшення обсягів утворення відходів (пропорційно до кількості населення). Утилізація промислових та/чи побутових відходів здійснюватиметься на підставі договорів, укладених з відповідними ліцензованими організаціями.
Земельні ресурси	Не передбачається змін у топографії, характеристиках рельєфу / ґрунтів.
Біорізноманіття	Не передбачається негативного впливу на біорізноманіття та рекреаційні зони.
Природно-заповідний фонд	Не передбачається негативного впливу території Смарагдової мережі (територія опрацювання знаходиться на значній відстані).
Культурна спадщина	Не передбачається негативного впливу навідоми пам'ятки.
Транскордонний вплив	Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, - відсутні з огляду на географічне положення ділянки опрацювання та плановані види діяльності.

Планована діяльність не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

Ймовірність того, що реалізація проектних рішень генерального плану (стосовно житлового будівництва, розбудови вулично-дорожньої мережі тощо) призведе до таких можливих впливів на навколишнє природне середовище або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний вплив на довкілля, є невеликою.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності

людини – невід’ємна умова сталого економічного та соціального розвитку України.

При розробленні генерального плану враховуються сучасні соціальні та екологічні стандарти при розрахунку площ районів житлової, промислової, комерційної забудови, інженерної і соціальної інфраструктури, необхідної для функціонування, сталого та гармонійного розвитку поселення.

До соціальних стандартів, для виконання яких резервуються відповідні території, відносяться будівлі культурного та побутового обслуговування, навчальні заклади (школи, дитячі садки), приміщення та будівлі медичного обслуговування, комунальні об’єкти, що гарантують необхідний санітарний режим у населеному пункті і відповідають сучасним стандартам екологічної безпеки.

Дуже важливим для забезпечення радіусів доступності, комфорту проживання та правильного формування житлових районів є резервування територій для розташування об’єктів соціальної інфраструктури (школи, дитячі дошкільні заклади, заклади медицини тощо).

Охорона і оздоровлення оточуючого середовища забезпечується комплексом захисних заходів, в основі яких закладена система державних законодавчих актів і нормативна регламентація планування, забудови і благоустрою населених місць.

Санітарний та екологічний стан населеного пункту характеризується факторами, які впливають на розвиток житлової та громадської зон, відповідають за комфортність умов проживання населення в існуючій забудові.

Усі заходи щодо втілення планувальних рішень повинні розроблятися з урахуванням природних умов, особливостей проєктованої території, а також існуючого природно-екологічного стану населеного пункту та прилеглих до нього територій.

Для охорони навколишнього природного середовища генеральним планом м. Стрий Львівської області передбачено виконати ряд планувальних та технічних заходів:

Сфера	Заходи
Атмосферне повітря	Впровадження новітніх технологій виробництва, планувальна організація території, раціональна організація системи дорожнього руху (обмеження проїзду вантажного транспорту в центральні частини міста, покращення стану дорожнього покриття та його полив у жарку погоду; винесення із житлової зони об’єктів автотранспортної галузі; забезпечення належного озеленення території; винесення за межі житлової забудови/ліквідація екологічно несприятливих об’єктів; реконструкція комунальних систем; забезпечення енергоефективності; належний моніторинг якості повітря; екологічний та санітарний контроль тощо).
Водне середовище	Забезпечення населення якісною питною водою, захист підземних та поверхневих вод (охорона та раціональне використання джерел питного водопостачання; модернізація інфраструктури водопостачання та водовідведення; контроль якості вод; реконструкція КНС; комплекс робіт з руслорозчищення та берегоукріплення тощо).
Ґрунти	Управління відходами, забезпечення благоустрою (розроблення схеми санітарного очищення; будівництво об’єкту поводження з ТПВ; сортування відходів; ліквідація стихійних сміттєзвалищ; моніторинг ґрунтового середовища тощо).
Фізичний вплив / забруднення	Зменшення негативних впливів від транспорту, електромагнітного випромінювання та забезпечення санітарного / епідеміологічного благополуччя (влаштування шумозахисних

екранів та зелених бар'єрів; дистанційний захист від ПЛЕ;
належне інженерне забезпечення території

До містобудівних заходів регулювання основних показників якості навколишнього середовища відносяться:

- функціональний розподіл території з врахуванням переважаючих вітрів;
- раціональне планування вулично-дорожньої мережі для захисту від шуму та загазованості території та використання існуючого рельєфу;
- вибір під забудову добре провітрюваних територій.

Для зменшення загазованості на вулицях і дорогах пропонується застосовувати наступні технічні заходи:

- переведення автомобільного транспорту на екологічно чисте паливо (в рамках державних програм);
- покращення експлуатації транспортних засобів і встановлення контролю за вмістом шкідливих речовин в вихлопних газах.

Одним з важливих заходів, що забезпечуватимуть захист водного басейну від забруднення, є захист ґрунтових та поверхневих вод від забруднення. Заходи з інженерної підготовки території включають в себе як загальні – вертикальне планування, організацію відведення дощових і талих вод так і спеціальні - інженерний захист від підтоплення підземними водами, від затоплення паводковими водами, освоєння заболочених територій, боротьба з яругами.

При цьому повинні бути виконані такі основні вимоги:

- максимальне збереження існуючого рельєфу;
- максимальне збереження ґрунтів та деревних насаджень;
- відведення поверхневих вод із швидкостями, які виключають ерозію ґрунтів;
- мінімальний обсяг земляних робіт;
- мінімальний дебаланс земляних мас;
- збереження й використання ґрунтового шару при насипах і виїмках.

З метою покращення санітарно-гігієнічних умов проживання людей планування прибережно-захисної смуги проводиться таким чином, щоб унеможливити потрапляння забруднюючих речовин чи ґрунтових зсувів у русло водойм. Для запобігання можливому паводковому підтопленню передбачається комплекс спеціальних робіт з розчищення дна та укріплення берегів, а також планування прибережно-захисної смуги таким чином, щоб унеможливити потрапляння забруднюючих речовин чи ґрунтових зсувів у річку.

На ділянках, які характеризуються високим рівнем стояння ґрунтових вод або відсутністю мінімальних ухилів, потрібних для водовідведення, під час будівельних робіт слід проводити підсіпку території.

Щоб підтримати нормальний санітарний стан ґрунтів передбачається вдосконалення системи санітарної очистки, каналізування всієї забудови, що дозволить ліквідувати забруднення ґрунтів стоками. Зменшення долі забруднюючих речовин, що попадають в ґрунт з атмосфери, передбачено заходами захисту повітряного басейну від забруднення.

Щоб забезпечити захист забудови від шуму, генеральним планом передбачено розміщення житлової та громадської забудови поза межами зон, де перевищені допустимі рівні шуму.

Генеральним планом також передбачається впорядкування вулично-ї мережі, комплексний благоустрій міста.

Забудова, що знаходиться у межах планувальних обмежень (санітарно-захисних та охоронних зон) отримує статус невідповідності та обмеженого використання, при якому не допускається збільшення статусу невідповідності, зокрема здійснення нової забудови, розвиток існуючої забудови, зокрема її реконструкція із збільшенням площі (добудова, надбудова). Будь-які заходи з реконструкції існуючої забудови повинні бути направлені на зменшення статусу невідповідності або його ліквідацію як такого.

Реалізація рішень генерального плану вимагає не лише наявності значних фінансових ресурсів, але перед усім – реалізації послідовної, зваженої та принципової політики розвитку села згідно рішень генерального плану. Проте є рішення, які мають перш за все послідовно і неухильно виконуватись мешканцями села та органами місцевого самоврядування. Насамперед, це трасування вулиць, доріг та коридорів інженерних мереж, фіксація їх у червоних лініях і неухильне дотримання даних червоних ліній у процесі проєктування.

Саме дотримання червоних ліній, заборона відведення землі та будівництва в червоних лініях мають ключове значення для сталого розвитку населеного

пункту. Резервування територій вулиць, доріг в червоних лініях – це формування транспортного та інженерного каркасу села і гарантія його майбутнього розвитку, розвитку і покращення вуличної мережі, прокладання інженерних мереж, доступу спеціального автотранспорту, забезпечення надійних транспортних зв'язків в селі, тощо.

Взагалі для посилення безпеки людей у разі надзвичайних ситуацій на містобудівній документації наносять обмеження забудови - жовті лінії (лінії обмеження зон можливих завалів будівель і споруд, розміщених вздовж магістральних вулиць, якими проводиться евакуація населення в особливий період та підтримується транспортне забезпечення виконання рятувальних і невідкладних аварійно-відновлювальних робіт).

Споруди передбачаються подвійного призначення для укриття людей, також передбачається встановлення електросирени і гучномовця для оповіщення людей та їх підключення до центральної системи оповіщення цивільного захисту області.

Важливим є дотримання функціонального зонування територій та розташування ключових об'єктів інженерної інфраструктури та комунального господарства (насосні підстанції, очисні споруди, кладовища, звалища, сміттепереробні підприємства тощо) в місцях і зонах, передбачених генеральним планом.

Враховуючи основні принципи державної політики під час просторового розвитку міста слід обов'язково впроваджувати енергоефективні заходи (дії технічного, організаційного, економічного, інформаційного характеру або їх сукупність, результатом реалізації яких є підвищення енергетичної ефективності (зниження питомих витрат), яке можна виміряти або розрахувати) та дотримуватись вимог до екодизайну (будь-яка вимога щодо продукції, що споживає енергію, до проектування такої продукції, спрямована на поліпшення її екологічних характеристик, а також вимога щодо надання інформації про елемент або функцію енергоспоживчої продукції, що протягом всього життєвого циклу продукції може впливати на навколишнє природне середовище).

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка

Генеральний план є концептуальною стадією містобудівної документації та базується на містобудівних та економічних прогнозах. Відповідно, певні рішення генерального плану, особливо щодо функціонального призначення територій, можуть коригуватись в ході дії генерального плану. Внесення змін в містобудівну документацію може здійснюватись у встановленому порядку за обов'язковим погодженням з розробником генерального плану.

Проектні рішення генерального плану населеного пункту повинні включати межі та правові режими всіх режимоутворюючих об'єктів та всіх обмежень у використанні земель (у тому числі обмежень у використанні земель у сфері забудови), встановлених до або під час розроблення проекту генерального плану (у тому числі межі та правові режими територій і об'єктів природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду, прибережних захисних смуг, водоохоронних зон, пляжних зон, інших охоронних зон, зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон і зон особливого режиму використання земель).

Зважаючи на комплексність рішень генерального плану міста Стрий, обумовлену необхідністю розвитку житлової, громадської забудови, промислово-виробничих ділянок різних галузей господарського комплексу, транспортної мережі, головних споруд та мереж інженерної інфраструктури населеного пункту, здійснювався розгляд виправданих альтернатив проектних рішень.

Діючий на даний час генеральний план м. Стрий був розроблений Державним комітетом України в справах містобудування і архітектури в особі Державного інституту проектування міст «Містопроект» у 1996 році.

До сьогодні територіальний розвиток міста здійснювався без значних порушень генплану, але з відставанням щодо перспективної чисельності населення, темпів зростання кількісних параметрів та нереалізованими якісними змінами стосовно виносу з житлових зон транспортних та комунально-складських об'єктів. В народногосподарському комплексі міста домінуюча роль належала промисловості.

Ретроспективний аналіз функціонування міста показує, що зміна соціально-економічних умов, форми власності на основні фонди та землю і запровадження ринкових відносин зумовили значні відхилення від основних напрямків розвитку міста, закладених у генеральному плані.

На даний час структура населеного пункту досить компактна, сформована відносно щільними кварталами садибної та квартирної забудови, з переважною регулярною структурою вулично-дорожньої мережі. Інфраструктура об'єктів обслуговування розвинена недостатньо, в основному в центральній частині міста, отже питання недостатнього розвитку соціальної інфраструктури та недотримання нормативних радіусів доступності до існуючих об'єктів обслуговування населення залишились невирішеними. Також невирішеними є проблеми відсутності необхідної інженерної інфраструктури, недотримання нормативних розривів до існуючих інженерних мереж, відсутність організації відведення поверхневих вод, заходів інженерного захисту території та ін.

Необхідність актуального генерального плану міста Стрий зумовлена рядом чинників, зокрема:

- вичерпання дії генплану, розробленого у 1996 році;
- необхідністю пошуку альтернативних пріоритетів розвитку економічної діяльності міста;
- визначенням перспективної чисельності населення;
- зміною обсягів та форм житлового будівництва та установ соціально-культурного побуту;
- архітектурно-планувальними проблемами.

До реалізованих рішень чинного генерального плану слід віднести розвиток та ущільнення громадського центру міста, будівництво громадських та соціальних об'єктів для мешканців міста.

Відмова від затвердження актуального генерального плану не сприятиме соціально-економічному розвитку і, як наслідок, покращенню екологічних умов міста Стрий та не забезпечить:

- проведення планувально-інженерної підготовки території міста;
- реабілітацію проблемних територій для подальшого їх використання;
- пониження рівня ґрунтових вод, гідроізоляцію підвальних приміщень;
- проведення реконструкції вулично-дорожньої мережі;
- ефективне водопостачання та водовідведення;
- проведення заходів з інженерної підготовки та захисту території міста від небезпечних геологічних та гідрогеологічних процесів;
- вирішення проблем загазованості повітря, забруднення поверхневих та підземних вод/ґрунтів.

Аналітичне дослідження основних соціально-економічних і демографічних тенденцій у ретроспективі останніх років та, відповідно, моделювання соціально-економічного ландшафту (взаємонакладання стійких у часі чинників впливу) дали можливість сформулювати такі сценарії розвитку міста:

- Інерційний (песимістичний) сценарій розвитку. Відмова від затвердження генерального плану та відмова від реалізації проєктів будівництва призведе до неможливості подальшого економічного розвитку населеного пункту. Цей сценарій може розумітися, як продовження поточних (найчастіше несприятливих) тенденцій щодо стану довкілля. За даним варіантом подальший стабільний розвиток населеного пункту є очевидно проблематичним, і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, неефективного використання земельних ресурсів, хаотичної забудови вуличної мережі, погіршення ситуації в цілому.
- Сценарій інтенсивного розвитку. Малоімовірний сценарій, оскільки без суттєвого збільшення ресурсного потенціалу території неможливе різке покращення економічної ситуації, ефективне використання земельних ресурсів та покращення соціально-демографічного стану.
- Сценарій раціонального розвитку. Зважаючи на державну політику в галузі енергозбереження, забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів, при будівництві об'єктів доцільно максимально повно використовувати сучасні високоефективні енергозберігаючі технології та матеріали, зокрема огорожуючі конструкції з мінімальним коефіцієнтом теплопровідності, сучасні альтернативні джерела енергії, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії, тощо. Генеральним планом території необхідно передбачити застосування найкращих сучасних технологій та практик, врахувати містобудівні обмеження та особливості території.

Оскільки останній сценарій є найбільш імовірним, він став базою для формулювання стратегічного бачення розвитку міста. Тому виправдані альтернативи мають бути розглянуті в межах цього сценарію. Інших альтернативних варіантів не розглядалось.

Під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища, а також оцінено вплив навколишнього середовища в період будівництва та функціонування будівель і споруд, надано прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи з особливостей планованої діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки проєкту містобудівної документації є її відповідність державним будівельним / санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Основні методи, застосовані під час проведення стратегічної екологічної оцінки:

- аналіз слабких та сильних сторін проєкту містобудівної документації з точки зору екологічної ситуації (проаналізовано в регіональному плані природні умови території планової діяльності, включаючи характеристику поверхневих водних систем, ландшафтів (рельєф, родючі ґрунти, рослинність та ін.), гідрогеологічні особливості території та інших компонентів природного середовища; розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі водоспоживання та водовідведення, забруднення атмосферного повітря; оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах тощо);
- консультації з громадськістю щодо екологічних цілей;
- розгляд способів ліквідації можливих негативних наслідків реалізації ДДП;
- ознайомлення осіб, які приймають рішення, з можливими наслідками здійснення планованої діяльності;
- опрацювання зауважень і пропозицій до проєкту містобудівної документації;
- проведення громадського обговорення у процесі розробки проєкту містобудівної документації.

Під час проведення СЕО оцінено фактори ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку населеного пункту та підвищення якості життя населення.

До складнощів, що виникали в процесі проведення СЕО, можна віднести недостатню кількість наявних/доступних статистичних та фактологічних даних щодо соціально-економічної характеристики міста Стрий Львівської області, зокрема, деталізованої екологічної інформації в розрізі окремого населеного пункту.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля,

у тому числі для здоров'я населення

Відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та керуючись Постановою КМУ від 16 грудня 2020 р. № 1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення» Стрийська міська рада у межах своєї компетенції здійснюватиме моніторинг наслідків виконання даного документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднюватиме його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживатиме заходів для їх усунення.

Метою моніторингу планованої діяльності є забезпечення ефективного та в повному обсязі впровадження заходів пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків, передбачених насамперед в сфері охорони навколишнього природного середовища; забезпечення неухильного дотримання вимог чинного законодавства.

Екологічний та соціальний багаторівневий моніторинг також передбачає своєчасне виявлення нових проблем, можливих екологічних загроз та не передбачених раніше впливів.

Моніторинг наслідків виконання генерального плану м. Стрий Львівської області- спостереження, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналіз інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки - буде здійснюватись шляхом періодичного (не менше одного разу на рік) аналізу статистичних та інших даних щодо якості компонентів навколишнього природного середовища та показників захворюваності населення на територіях, прилеглих до ділянки, на яку розповсюджується дія документа державного планування.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам, передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання ряду планувальних і технічних заходів, визначених генеральним планом, а також заходів, передбачених цільовими регіональними програмами в сфері охорони навколишнього природного середовища є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов проживання населення.

При проведенні моніторингу за реалізацією рішень генерального плану необхідно: аналізувати відхилення фактичних показників чисельності населення міста від проектних на поточний період; здійснювати контроль за відповідністю проектним рішенням реальних обсягів житлового будівництва, будівництва об'єктів інженерної інфраструктури, соціального та побутового обслуговування, розвитку озелених територій. Порівняння цих даних дасть реальний стан досягнутого рівня показників житлової забезпеченості, забезпеченості установами і підприємствами повсякденного і періодичного обслуговування, об'єктами інженерної інфраструктури, що дозволить визначити недоліки і порушення, які негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи щодо їх усунення.

При проведенні моніторингу реалізації рішень генплану особливу увагу слід звернути на своєчасне виконання робіт щодо інженерного обладнання території; будівництва водопровідних, каналізаційних і теплових мереж, мереж газопостачання, дощової каналізації, очисних споруд, трасування магістральних вулиць і проїздів та їх завершення до введення в експлуатацію житлових і громадських споруд / до початку процедур вибору земельних ділянок для розміщення садибної забудови. В процесі нагляду необхідно стежити за комплексністю забудови житлових мікрорайонів (кварталів) з обов'язковим завершенням будівництва об'єктів побутового та соціального обслуговування населення та благоустрою території до введення в експлуатацію житлових будинків.

Моніторинг очікуваних впливів реалізації генерального плану повинен здійснюватися за наступними показниками:

- реконструкція та будівництво вулично-дорожньої мережі, км/рік;
- кількість ділянок на яких реалізовані заходи з інженерної підготовки та захисту території, га/рік;
- частка створення зелених насаджень загального користування, га/% від загальної площі населеного пункту;
- частка ділянок, що мають необхідний рівень ландшафтного упорядкування та благоустрою, га/% від загальної площі населеного пункту;
- площа встановлених прибережних захисних смуг водотоків та водойм з винесенням їх меж в натуру, га;
- радіус санітарно-захисних зон промислово-виробничих підприємств, м;
- площа зелених насаджень спеціального призначення (шумозахисне озеленення, озеленення санітарно-захисних зон), га;
- розвиток мереж та споруд системи централізованого водопостачання, м/рік;

- розвиток мереж та споруд системи централізованого водовідведення, м/рік;
- розвиток мереж та споруд системи дощової каналізації, км/рік; споруд/рік;
- кількість домогосподарств, підключених до централізованої системи водопостачання, % від загальної кількості;
- кількість домогосподарств, підключених до централізованої системи водовідведення, % від загальної кількості;
- добовий та річний об'єми водоспоживання, мЗ;
- кількість проб якості питної води з централізованих джерел водопостачання, проб/ місяць, проб/рік;
- обсяг стічних вод від житлово-комунального сектору та виробничо- господарської зони, мЗ /рік;
- обсяг утворених відходів, тонн/рік;
- кількість домогосподарств, що уклали договір на вивезення ТПВ, % від загальної кількості;
- обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел, тонн/рік;
- кількість проб стану атмосферного повітря, проб/місяць, проб/рік;
- кількість випадків захворюваності дитячого та дорослого населення на хвороби органів дихання, хвороби шлунково-кишкового тракту, алергічні захворювання, кількість випадків/рік.

Моніторинг включає, але не обмежується наступними етапами:

- вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища;
- встановлення ключових параметрів моніторингу;
- візуальний огляд;
- аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на навколишнє природне та соціальне середовище.

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа пріоритетних показників за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів.

Екологічні індикатори для моніторингу виконання генплану:

- обсяги викидів забруднювальних речовин в атмосферне повітря від стаціонарних і пересувних джерел;
- індекс забруднення атмосфери;
- обсяги використання питної води;
- обсяги скидання зворотних вод;
- обсяги утворення побутових та виробничих відходів;
- рівень благоустрою та озелення території;
- стан ґрунтового покриву території.

В процесі моніторингу необхідно перевіряти виконання проєктних рішень щодо планувальної організації та функціонального зонування території стосовно репрофілювання промислових підприємств, комунально-складських об'єктів в сільбищній зоні, організації та скорочення санітарно-захисних зон виробничо-комунальних територій, винесення житлової забудови з промислової зони.

Також необхідно перевіряти виконання рішень щодо організації та облаштування рекреаційних зон (розміщення відповідно до генплану закладів відпочинку, дотримання санітарно-гігієнічних вимог до обладнання та режиму використання прибережних ділянок водойм у місцях масового відпочинку населення тощо).

У сфері охорони повітряного басейну необхідно перевіряти:

- виконання планувальних заходів (зміни в планувальній організації території міста, спрямовані на забезпечення санітарно-гігієнічних вимог до її функціонального зонування; створення та озеленення санітарно-захисних зон для промислових підприємств та інших виробничо-комунальних об'єктів; репрофілювання або закриття підприємств та інших об'єктів, що розташовані в межах існуючої та перспективної сільбищної зони з метою скорочення (або ліквідації) їх СЗЗ; розвиток вуличної мережі та об'їзних доріг для транзитного транспорту; створення захисного озеленення вздовж вулиць та доріг);
- виконання технологічних та санітарно-технічних заходів (впровадження нових мало-та безвідходних технологій на промислових підприємствах;

модернізація існуючих об'єктів тепло-, енергопостачання; впровадження теплових установок сучасного типу з використанням природних джерел енергії тощо);

- виконання підприємствами, установами та організаціями умов діяльності та заходів зі скорочення викидів забруднюючих речовин та парникових газів, викладених в дозволах на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами і зменшення впливу фізичних факторів впливу на довкілля;
- вплив підприємств на оточуюче житлове середовище (зокрема, шляхом виконання інструментально-лабораторних вимірювань параметрів викидів забруднюючих речовин стаціонарних і пересувних джерел та ефективності роботи пило-газоочисних установок);

Контроль за охороною водних ресурсів включає:

- нагляд за відведенням та очищенням поверхневих стічних вод з території міста, своєчасним будівництвом локальних очисних споруд, зливової каналізації та ефективністю їх роботи, встановлення меж прибережних захисних смуг та додержанням на їх території режимів господарської діяльності, благоустроєм водних рекреаційних зон, а також за виконанням технологічних та технічних заходів на промислових об'єктах (впровадження зворотних систем водопостачання, безстічних виробництв із замкнутими циклами водопостачання тощо);
- визначення ефективності роботи систем водопостачання та каналізування (в тому числі злизова каналізація) за результатами лабораторних досліджень якості питної води та води водних об'єктів в пунктах водокористування населення (пляжі) за хімічними та бактеріологічними показниками;
- моніторинг водних об'єктів у місцях випуску стічних вод після очистки для контролю ефективності роботи каналізаційних очисних споруд.

Спеціалізовані лабораторії органів санітарно-гігієнічного контролю повинні вести облік найбільш потужних джерел шуму, вібрації та електромагнітних випромінювань на території м. Стрий.

Результати моніторингу оприлюднюватимуться з метою забезпечення максимальної доступності для органів влади та громадськості.

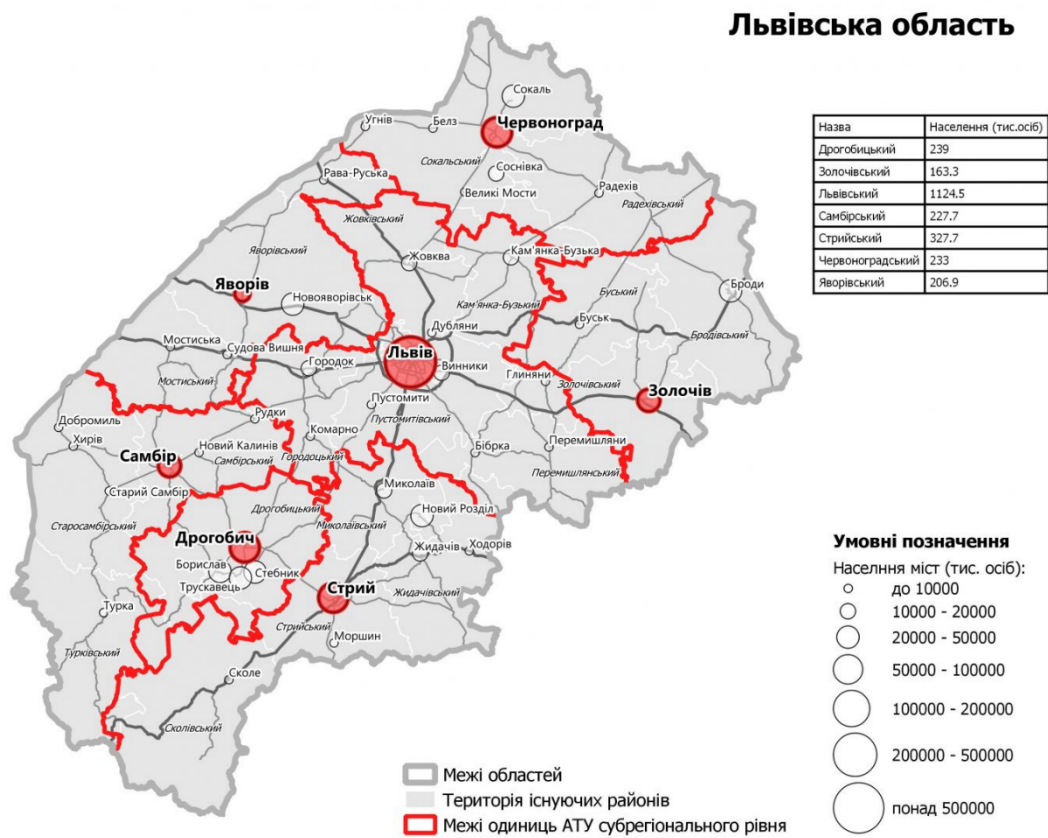
Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків для отримання інформації щодо реалізації генерального плану;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки фактичного виконання генерального плану відповідно до затвердженого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих для довкілля та здоров'я населення наслідків.

На підставі отриманих моніторингових результатів розроблятимуться рекомендації з коригування, покращення планованої діяльності.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, - відсутні з огляду на географічне положення ділянки опрацювання та плановані види діяльності.

Місто Стрий – одне з найдавніших західноукраїнських міст, промислово-аграрний осередок, один із головних та найбільших транспортних вузлів Західної України, важливий економічний та культурний центр Львівської області. Місто розташоване на лівому березі річки Стрий. Населення міста - близько 60 тис. осіб, площа - понад 16 км². Перша згадка про місто датується 1385 роком.

Генеральний план м. Стрий Львівської області - одночасно містобудівна документація на місцевому рівні та землевпорядна документація, що визначає принципи вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту.

Генеральний план м. Стрий Львівської області розроблено згідно рішення Стрийської міської ради № 363 від 07.06.2017 року.

Відповідно до загальної концепції генерального плану, місто розвиватиметься як перспективний населений пункт. В адміністративному відношенні м. Стрий залишається головним населеним пунктом Стрийського району Львівської області. У системі культурно-побутового обслуговування місто відіграватиме роль місцевого центру, що включає об'єкти повсякденного та періодичного обслуговування населення.

Оскільки генеральний план визначає принципи вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту, то впливу від його реалізації в різній мірі зазнають усі компоненти довкілля та місцеве населення.

Затвердження та виконання генерального плану м. Стрий не призведе до виникнення екологічної небезпеки (дій та процесів, що можуть впливати на стан навколишнього природного середовища, яке внаслідок надмірного забруднення обмежує або виключає можливість життєдіяльності людини та впровадження господарської діяльності в цих умовах).

Зважаючи на комплексність рішень генерального плану міста Стрий, обумовлену необхідністю розвитку житлової, громадської забудови, промислово-виробничих ділянок різних галузей господарського комплексу, транспортної мережі, головних споруд та мереж інженерної інфраструктури населеного пункту, здійснювався розгляд виправданих альтернатив проектних рішень.

Вплив транскордонних екологічних наслідків проєктованого об'єкту на інші держави відсутній.

Стрийська міська рада у межах своєї компетенції здійснюватиме моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Результати моніторингу оприлюднюватимуться з метою забезпечення максимальної доступності для органів влади та громадськості. На підставі отриманих моніторингових результатів розроблятимуться рекомендації з коригування, покращення планованої діяльності.